

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

(Обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм., бр. 29 и 64 от 2019 г.)

§ 1. В чл. 29н, ал. 6 след думата „жалбата“ се добавя „по реда на Административнопроцесуалния кодекс“.

§ 2. В чл. 30, ал. 5, т. 2 след думата „атестации“ се добавя „и приемат комплексна оценка от атестирането“.

§ 3. В чл. 37 се правят следните изменения:

1. В ал. 3:

а) в изречение второ думата „правомощията“ и запетаята пред нея се заличават;

б) изречение трето се изменя така:

„Всяка комисия избира измежду членовете си председател, който е избран член от съответната колегия на Висшия съдебен съвет.“

2. В ал. 8 изречение първо се изменя така:

„Мандатът на членовете на комисиите по атестирането и конкурсите, избрани от действащи към момента на избора съдии, прокурори и следователи, е едногодишен.“

§ 4. В чл. 38 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 т. 4 се отменя.

2. Създават се нови ал. 2 и 3:

„(2) Участващите в състава на комисията по атестирането и конкурсите към съответната колегия на Висшия съдебен съвет действащи към момента на избора съдии, прокурори и следователи извършват цялостна проверка на комплексните оценки на атестациите по чл. 196, предложени от съответните помощни атестационни комисии в органите на съдебната власт.

(3) Комисиите по атестирането и конкурсите предлагат на съответната колегия проект на решение за провеждане на атестиране по чл. 196 и приемане на комплексна оценка на съдия, прокурор и следовател.“

3. Досегашните ал. 2-8 стават съответно ал. 4-10.

§ 5. В чл. 39 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея думите „с изключение на тези от Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Върховната касационна прокуратура, Върховната административна прокуратура и Националната следствена служба“ се заличават.

2. Създават се ал. 2-4:

„(2) Председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд, главният прокурор и директорът на Националната следствена служба не подлежат на атестиране по раздел IV на глава девета.

(3) Съдиите, прокурорите и следователите, както и заместниците на административните ръководители от Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Върховната касационна прокуратура, Върховната административна прокуратура и Националната следствена служба не подлежат на атестиране по чл. 196, ал. 1, т. 1-3.

(4) Съдиите, прокурорите и следователите, административните ръководители и заместниците на административни ръководители, навършили 60-годишна възраст, не подлежат на атестиране по чл. 196, ал. 1, т. 3.“

§ 6. Създава се нов чл. 39а:

„Чл. 39а. (1) При провеждане на атестирането на съдии участват помощни атестационни комисии в съдилищата.

(2) Помощните атестационни комисии подпомагат Комисията по атестирането и конкурсите при съдийската колегия на Висшия съдебен съвет.

(3) Помощните атестационни комисии се избират в съответните съдилища на принципа на случайния подбор за всяко конкретно атестиране и се състоят от трима редовни и един резервен член.

(4) Членовете на помощните атестационни комисии трябва да са придобили несменяемост, да са получили положителна комплексна оценка от последното си атестиране „много добра“ и да не им е било налагано някое от дисциплинарните наказания по чл. 308, ал. 1, т. 3, 4, 5 или 6 с влязло в сила решение.

(5) Административният ръководител не може да бъде избран за член на помощна атестационна комисия.

(6) Помощната атестационна комисия избира председател измежду своите членове.

(7) При невъзможност да се формира помощна атестационна комисия от съответния съд, съставът ѝ се допълва с членове от горестоящия съд в съответния съдебен район.

(8) Помощни атестационни комисии не се избират в районните съдилища, в административните съдилища, в специализирания наказателен съд, както и във военните съдилища.

(9) Участието в състава на комисията по атестирането и конкурсите към съответната колегия на Висшия съдебен съвет на действащи към момента на избора съдии, прокурори и следователи се взема предвид при изготвяне на атестация и при определяне на натовареността на съответния съдия, прокурор или следовател.“

§ 7. В чл. 42 се правят следните допълнения:

1. В ал. 2 след думите „съдия в“ и „прокурор в“ се добавя съответно „районен“, „районна“.

2. В ал. 3:

а) в т. 1, 2, 4 и 5 след думите „дела в“ се добавя „районен“;

б) в т. 3 и 6 след думите „прокурор в“ се добавя „районна“.

§ 8. В чл. 48, ал. 2, изречение второ думите „Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси“ се заменят с „Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество“.

§ 9. В чл. 60г, ал. 3 се създава изречение второ:

„Проверяващият състав не се произнася по въпроса разумен ли е срокът на съответното производство.”

§ 10. Член 60д се изменя така:

„Чл. 60д. (1) Констативният протокол по чл. 60г се изготвя в 4-месечен срок от постъпване на заявлението, съответно от отстраняване на нередовностите по него. Когато след постъпване на заявлението се установи, че е подадено искане за възобновяване на наказателното дело или за отменяне на влязъл в сила съдебен акт, срокът започва да тече от произнасянето на компетентния съд по искането.

(2) Незабавно след приключването на проверката по ал. 1 протоколът, заявлението и всички други документи по преписката се изпращат на министъра на правосъдието.”

§ 11. В чл. 60е, ал. 1 се създават т. 3 и 4:

„3. подсъдимият е бил обезщетен за неразумния срок на наказателното производство чрез изрично и измеримо намаляване на наложеното му наказание от компетентния съд;

4. по досъдебни производства, когато въпреки проведените действия по издирване и разследване извършителят на престъплението е останал неразкрит или не е повдигнато обвинение.”

§ 12. В чл. 60м ал. 2 се изменя така:

„(2) Съответната колегия на Висшия съдебен съвет съобразно правомощията си по чл. 30, ал. 5, т. 5 всяко шестмесечие анализира причините за нарушенията и приема мерки за тяхното отстраняване.”

§ 13. В чл. 81, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В изречение първо думите „две години“ се заменят с „една година“.

2. Изречение трето се заличава.

§ 14. В чл. 138 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 10:

„10. съвместно с министъра на вътрешните работи издава инструкция относно реда за достъп и ползването на информация от информационните фондове на Министерството на вътрешните работи;“.

2. Досегашните т. 10 и 11 стават съответно т. 11 и 12.

§ 15. В чл. 169, ал. 1, изречение първо и в ал. 2, изречение първо думата „периодично“ се заличава.

§ 16. В чл. 175б се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) точка 9 се изменя така:

„9. дадени обезпечения от тях или в тяхна полза, или в полза на лицата по ал. 4 с тяхно съгласие;”

б) създава се нова т. 10:

„10. направени разходи от тях или в тяхна полза, или в полза на лицата по ал. 4 с тяхно съгласие, когато те не са платени със собствени средства, с публични средства или със средства на институцията, в която заемат длъжността, за:

а) обучение;

б) пътуване;

в) други плащания с единична цена над 1000 лв.”;

в) досегашните т. 10-13 стават съответно т. 11-14;

г) създава се т. 15:

„15. произход на средствата - при пълно предсрочно погасяване на задължения и кредити, а при частично предсрочно погасяване - ако размерът на средствата надхвърля 10 000 лв.”

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) При деклариране на имуществото се посочва:

1. при подаване на декларация по чл. 175в, ал. 1, т. 1 – имуществото по ал. 1 към датата на възникване на качеството, което е основание за деклариране;

2. при подаване на декларация по чл. 175в, ал. 1, т. 2 – промяна в имуществото по ал. 1, настъпила през предходната календарна година, като по т. 3-6 се посочват наличностите, съответно остатъчният размер на задължението към 31 декември на предходната календарна година;

3. при подаване на декларация по чл. 175в, ал. 1, т. 3 – имуществото по ал. 1 към датата на изгубване на качеството, което е основание за деклариране;

4. при подаване на декларация по чл. 175в, ал. 1, т. 4 – промяна в имуществото по ал. 1, настъпила в период една година след изгубване на качеството, което е основание за деклариране, като по т. 3-6 се посочват наличностите, съответно остатъчният размер на задължението, изчислени към дата една година след изгубване на качеството, което е основание за деклариране.“

§ 17. В чл. 175в, ал. 4 се създава изречение второ:

„Списъкът се премахва от интернет страницата в края на съответната календарна година, за която се отнася.“

§ 18. В чл. 175д се правят следните допълнения:

1. В ал. 6 се създава изречение трето:

„Съгласието се дава пред Инспектората към Висшия съдебен съвет в писмена форма без нотариална заверка на подписа по образец, утвърден от главния инспектор.“

2. Създава се ал. 8:

„(8) Инспекторатът към Висшия съдебен съвет може да поиска и предоставяне на информация за индивидуалните партии за предходната календарна година на осигурените лица и пенсионерите - от пенсионноосигурителните дружества, които са учредили и управляват по реда на Кодекса за социално осигуряване фондове за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.“

§ 19. В чл. 175ж се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) При установено несъответствие Инспекторатът към Висшия съдебен съвет уведомява съответното лице и му дава 14-дневен срок за отстраняване на непълнотите и грешките в декларираните обстоятелства. Уведомлението се изпраща на посочения от лицето адрес, в т. ч. електронен адрес, а ако не е намерено - по месторабота. Когато уведомлението не може да бъде връчено, уведомяването се извършва чрез поставяне на съобщение на интернет страницата на Инспектората към Висшия съдебен съвет за срок, не по-кратък от 7 дни, след изтичането на който уведомлението се смята за връчено. Отстраняването на непълнотите и грешките се извършва с подаването на нова декларация.“

2. В ал. 3 се създава изречение второ:

„Списъкът се премахва от интернет страницата в края на съответната календарна година, за която се отнася.”

§ 20. В чл. 175з се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) В случаите на несъответствие в размер от 5000 лв. до 20 000 лв., както и при данни за конфликт на интереси Инспекторатът към Висшия съдебен съвет образува допълнителна проверка срещу съответното лице, което в 14-дневен срок от уведомяването му декларира информацията по чл. 175б, ал. 1, както и всяка друга информация, необходима за извършване на проверката.”

2. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Допълнителна проверка се извършва и:

1. при атестиране на съдия, прокурор или следовател за придобиване на несменяемост;

2. когато в сигнал, отговарящ на условията по чл. 175л, ал. 5, се съдържат и данни за несъответствие между имотното състояние на съдия, прокурор или следовател и декларацията по чл. 175б, ал. 1, надхвърлящо 5000 лв.; в тези случаи допълнителната проверка се извършва едновременно с проверката на сигнала по чл. 175м – 175о.”

§ 21. В чл. 175л се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се нови ал. 7 и 8:

„(7) Разглеждането на сигнала може да протече в две фази:

1. предварително проучване, което приключва в срок до един месец от регистрирането на сигнала;

2. проверка по реда на чл. 175м – 175о.

(8) При извършване на предварителното проучване и на проверките по този раздел Инспекторатът към Висшия съдебен съвет има следните права:

1. при предварителното проучване – правата по чл. 175д, ал. 2-5;

2. при проверките - правата по чл. 175д, ал. 2-8.”

2. Досегашните ал. 7 и 8 стават съответно ал. 9 и 10.

§ 22. В чл. 175м, ал. 2 думите „чл. 58” и запетаята след тях се заличават.

§ 23. В чл. 175н се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Инспекторатът към Висшия съдебен съвет извършва проверките по този раздел в двумесечен срок от приключване на предварителното проучване. Срокът за проверка може да бъде удължен еднократно с до два месеца със заповед на главния инспектор.“

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Инспекторатът към Висшия съдебен съвет може да поиска сведения, писмени и веществени доказателства и документи от подателя на сигнала, от проверяваното лице или от други лица, които биха могли да потвърдят изложеното в сигнала или да предоставят друга информация.“

§ 24. В чл. 181, ал. 4 т. 7 се отменя.

§ 25. В чл. 183 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2:

а) създава се нова т. 3:

„3. при провеждане на конкурс за първоначално назначаване на съдия в специализирания наказателен съд – предложени от общото събрание на апелативния специализиран наказателен съд;“

б) досегашните т. 3-5 стават съответно т. 4-6;

в) създава се т. 7:

„7. при провеждане на конкурс за първоначално назначаване на прокурор в специализираната прокуратура – от събранието на прокурорите в апелативната специализирана прокуратура;“

г) досегашната т. 6 става т. 8.

2. В ал. 3 думите „ал. 2, т. 1, 2, 4, 5 и 6“ се заменят с „ал. 2, т. 1, 2, 3, 5, 6, 7 и 8“.

3. В ал. 4 думите „ал. 2, т. 1-6“ се заменят с „ал. 2, т. 1-8“.

§ 26. В чл. 184 ал. 4 се изменя така:

„(4) До устния изпит се допускат само кандидатите, получили оценка, не по-ниска от много добър „4,50“ на казуса, и оценка, не по-ниска от много добър „4,50“ на теста по ал. 2.“

§ 27. В чл. 186 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение трето:

„При равен резултат конкурсната комисия класира кандидата с по-висок общ успех от следването му за придобиване на висше юридическо образование по специалността „Право“.“

2. В ал. 2, изречение първо след думата „кандидатите“ се поставя запетая и се добавя „класирани на обявените свободни длъжности, както и същият брой от резервите“.

§ 28. В чл. 186а, ал. 1 се създава изречение трето:

„При равен резултат конкурсната комисия класира кандидата с по-висок общ успех от следването му за придобиване на висше юридическо образование по специалността „Право“.“

§ 29. В чл. 189, ал. 4 се създава изречение второ:

„До участие в класирането се допускат кандидати, получили оценка, не по-ниска от много добър „4,50“ на писмения изпит.“

§ 30. В чл. 191, ал. 1, изречение първо накрая се добавя „или на равна по степен длъжност“.

§ 31. В чл. 193 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 7:

„(7) Сроктът по ал. 6 започва да тече от датата на приемане на първото решение на съответната колегия на Висшия съдебен съвет, с което по реда на ал. 3 са повишени или преместени класираните кандидати, независимо от последващо отменяне на същото в случай на обжалване.“

2. Досегашната ал. 7 става ал. 8.

§ 32. В чл. 195а се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) Съдиите, прокурорите и следователите не декларират членството в организациите по чл. 217.“

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

§ 33. В чл. 196 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея т. 1 се изменя така:

„1. предварително: на третата година от назначаването на длъжност съдия, прокурор или следовател – само при участие в конкурс или при предложение за повишаване в ранг;“.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Младши съдии, младши прокурори и младши следователи не се атестират предварително, а за работата им се изготвя доклад от наставника на втората година от назначаването им.“

§ 34. В чл. 197 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се отменя.

2. В ал. 3, изречение второ накрая се добавя „в случаите, когато е извършено предварително атестиране“.

3. В ал. 5:

а) точка 1 се отменя;

б) в т. 4 след думите „когато има“ се добавя „правен“.

4. Алинея 7 се отменя.

§ 35. В чл. 203 се правят следните изменения:

1. Алинеи 1 и 2 се отменят.

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Предложението за атестиране за придобиване на несменяемост и за периодично атестиране се прави пред Комисията по атестирането и конкурсите към съответната колегия на Висшия съдебен съвет не по-рано от един месец преди изтичането на петгодишния срок. Комисията по атестирането и конкурсите към съответната колегия започва периодичното атестиране не по-късно от изтичането на петгодишния срок.“

3. Алинея 5 се отменя.

§ 36. Създава се чл. 203а:

„Чл. 203а. (1) Помощните атестационни комисии, участващи в атестирането на съдии, са, както следва:

1. при атестиране на районен съдия, административен ръководител и заместник на административен ръководител на районен съд – помощна атестационна комисия в съответния окръжен съд, а при атестиране на съдия от Софийския районен съд, административен ръководител и заместник на административен ръководител на Софийския районен съд – помощна атестационна комисия в Софийския градски съд;

2. при атестиране на окръжен съдия, съдия от Софийския градски съд, на административен ръководител и заместник на административен ръководител на окръжен съд и на Софийския градски съд – помощна атестационна комисия в съответния апелативен съд;

3. при атестиране на съдия в специализирания наказателен съд, административен ръководител и заместник на административния ръководител на специализирания наказателен съд – помощна атестационна комисия в апелативния специализиран наказателен съд;

4. при атестиране на административен съдия, административен ръководител и заместник на административен ръководител на административен съд – помощна атестационна комисия във Върховния административен съд;

5. при атестиране на съдия във военен съд, административен ръководител и заместник на административен ръководител на военен съд – помощна атестационна комисия във Военно-апелативния съд;

6. при атестиране на апелативен съдия, съдия във Военно-апелативния съд и съдия в Апелативния специализиран наказателен съд, административен ръководител и заместник на административен ръководител на апелативен съд, на Военно-апелативния съд и на Апелативния специализиран наказателен съд – помощна атестационна комисия във Върховния касационен съд.

(2) Помощните атестационни комисии представят на Комисията по атестирането и конкурсите към съдийската колегия на Висшия съдебен съвет предложение за комплексна оценка от извършеното атестиране.

(3) Правомощията и правилата за дейността на помощните атестационни комисии се определят от пленума на Висшия съдебен съвет с наредбата по чл. 209б.

(4) За периода на мандата си участващият в помощната атестационна комисия съдия работи при намалена натовареност, като участието му в помощната атестационна комисия се отчита и при атестирането му.“

§ 37. В чл. 204а се правят следните изменения:

1. В ал. 1 и 2 думата „постоянните“ се заменят с „помощните“.

2. Алинея 5 се изменя така:

„(5) При установени в рамките на процедурата по атестирането специфични нужди или необходимост от подобряване на професионалните умения на атестираните съдия, прокурор или следовател, по негова инициатива или по предложение на помощните атестационни комисии, или служебно, комисииите по атестирането и конкурсите към съответната колегия на Висшия съдебен съвет разработват и прилагат с участието на атестираните

индивидуални планове за професионалното му развитие, чието изпълнение се подпомага от Националния институт на правосъдието.“

§ 38. В чл. 205 се правят следните изменения:

1. В ал. 3 думата „съответната“ се заменя с „Комисията по атестирането и конкурсите към съответната“.

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Съответната колегия на Висшия съдебен съвет след преценка на всички обстоятелства:

1. приема предложената комплексна оценка;
2. приема нова комплексна оценка;
3. връща преписката на съответната комисия по атестирането и конкурсите при непълна или неточна фактология, когато е необходимо събиране на допълнителна информация.“

§ 39. В чл. 206 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея думите „периодичното атестиране“ се заменят с „атестирането“.

2. Създава се ал. 2:

„(2) В случаите, когато комплексната оценка от атестирането за придобиване статут на несменяемост е отрицателна, съответната колегия на Висшия съдебен съвет с решение отказва придобиване статут на несменяемост и атестираният се освобождава от длъжност.“

§ 40. Член 209 се отменя.

§ 41. Член 230 се отменя.

§ 42. В чл. 233, ал. 2 след думите „специализирания наказателен съд“ се поставя запетая и се добавя „в Административен съд – София-област“.

§ 43. В чл. 307, ал. 1 думите „извършване на“ се заменят с „извършено“.

§ 44. В чл. 309 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) При определяне на вида и размера на дисциплинарното наказание за извършено нарушение по чл. 307, ал. 3, т. 1 и 2 се вземат

предвид и индивидуалната натовареност на привлечения към дисциплинарна отговорност съдия, прокурор или следовател, както и натовареността на органа на съдебната власт, в който е извършено нарушението.“

§ 45. В чл. 310 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение второ:

„Шестмесечният срок започва да тече от узнаването за нарушението от един от органите и лицата по чл. 312, ал. 1, не се прекъсва и не тече поотделно за всеки от тях.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Когато сроковете по ал. 1 са изтекли, дисциплинарно производство не се образува, а образуваното се прекратява. Дисциплинарно производство не се образува, а образуваното се прекратява и когато се прекрати правоотношението с лицата по чл. 307, ал. 1.“

3. В ал. 3, изречение второ думите „публичното оповестяване на деянието“ се заменят с „разгласяване на деянието извън органите на съдебната власт“.

4. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Сроковете по ал. 1 не текат, когато:

1. лицето е в законоустановен отпуск;
2. е обжалван отказ за образуване на дисциплинарно производство - до произнасяне на компетентния орган.“

§ 46. В чл. 312 се създава ал. 5:

„(5) Към предложението си вносителят прилага всички доказателства, относими към твърдените факти, с които разполага.“

§ 47. В чл. 313, ал. 3 думата „връчването“ се заменя с „постановяването“.

§ 48. В чл. 314 се правят следните изменения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Когато в хода на дисциплинарното производство се установи, че е налице основание за налагане на дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 2, 3, 4 или 6, административният ръководител прави мотивирано предложение за налагане на наказание до съответната колегия на Висшия съдебен съвет.“

2. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Когато прецени, че е налице основание за замяна на наложеното наказание с по-тежко, както и в случаите по ал. 2, съответната колегия на Висшия съдебен съвет продължава дисциплинарното производство по реда на чл. 316-322. В тези случаи се счита, че производството е образувано със заповедта на административния ръководител по чл. 310, ал. 1.“

§ 49. В чл. 316 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Съответната колегия на Висшия съдебен съвет с решение образува дисциплинарно производство по постъпило предложение по чл. 312. В случаите по чл. 314, ал. 2 съответната колегия на Висшия съдебен съвет продължава дисциплинарното производство, като избира дисциплинарен състав по реда на този член.“

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Когато в предложението по чл. 312 или чл. 314, ал. 2 не се съдържа изложение в какво се състои дисциплинарното нарушение, съответно кои обстоятелства водят до определяне на дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 2, 3, 4 или 6, съответната колегия на Висшия съдебен съвет не образува, съответно не продължава дисциплинарно производство, като на вносителя на предложението се съобщава да отстрани в едноседмичен срок допуснатите нередовности.“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея думите „В 7-дневен срок от образуване на“ се заменят с „Когато образува“.

4. Досегашните ал. 3-7 стават съответно ал. 4-8.

§ 50. В чл. 318 ал. 2 се изменя така:

„(2) Привлеченото към дисциплинарна отговорност лице има право да бъде представлявано и подпомагано в производствата по тази глава от адвокат или посочен от него друг съдия, прокурор или следовател.“

§ 51. В чл. 320 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) В тридневен срок от приемането на решението дисциплинарният състав го представя на председателстващия съответната колегия на Висшия съдебен съвет за насрочване на разглеждането му.“

2. В ал. 2 числото „14“ се заменя с „30“.

3. В ал. 6 след думите „колегия на Висшия съдебен съвет“ се поставя запетая и се добавя „с което се налага дисциплинарно наказание“ и се поставя запетая.

§ 52. В чл. 323, ал. 1 думите „и от вносителя на предложението“ се заменят с „а от вносителя на предложението - когато не е наложено дисциплинарно наказание или наложеното е по-леко от предложеното“ и се поставя запетая.

§ 53. Член 327 се изменя така:

„Чл. 327. (1) Административният ръководител може да обръща внимание на съдиите, прокурорите и следователите за допуснатите от тях нарушения по образуването и движението на делата или по организацията на работата им.

(2) Заповедта за обръщане на внимание се издава по реда на чл. 314 и може да се обжалва пред съответния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването ѝ. Решението на административния съд подлежи на обжалване пред тричленен състав на Върховния административен съд.

(3) Административният ръководител изпраща препис от всяка влязла в сила заповед за обръщане на внимание на съответната колегия на Висшия съдебен съвет за прилагане в кадровото дело на магистрата.“

§ 54. В чл. 328 след думите „прилагат се“ се добавя „съответно“.

§ 55. В чл. 357 ал. 9 се изменя така:

„(9) Съдебният администратор получава основно възнаграждение в размер, определен в Класификатора на длъжностите в администрацията на съдилищата по чл. 341, ал. 1.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 56. (1) Неприклучените до влизането в сила на този закон дисциплинарни производства се разглеждат по досегашния ред.

(2) Неприклучените до влизането в сила на този закон процедури за атестиране се приключват по досегашния ред.

(3) Неприклучените до влизането в сила на този закон конкурси се приключват по досегашния ред.

(4) Неприклучените до влизането в сила на този закон производства по глава трета „а“ от Закона за съдебната власт се приключват по досегашния ред.

(5) Неприклучените до влизането в сила на този закон производства по глава девета, раздел I „а“ и I „б“ от Закона за съдебната власт се приключват по досегашния ред.

§ 57. В Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 62 от 2016 г.; изм., бр. 76 от 2016 г. и бр. 49 от 2018 г.), в Преходните и заключителните разпоредби се правят следните изменения:

1. В § 216, ал. 1 основният текст се изменя така:

„(1) В срок до 31 декември 2020 г.:“.

2. В § 229, т. 4 думите „три години след обнародването на закона в „Държавен вестник“ се заменят с „от 31 декември 2020 г.“.

§ 58. В Закона за кредитните институции (обн., ДВ, бр. 59 и 105 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 52, 59 и 109 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 23, 24, 44, 93 и 95 от 2009 г., бр. 94 и 101 от 2010 г., бр. 77 и 105 от 2011 г., бр. 38 и 44 от 2012 г., бр. 52, 70 и 109 от 2013 г., бр. 22, 27, 35 и 53 от 2014 г., бр. 14, 22, 50, 62 и 94 от 2015 г., бр. 33, 59, 62, 81, 95 и 98 от 2016 г., бр. 63, 97 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 16, 20, 22, 51, 77, 98 и 106 от 2018 г. и бр. 37 и 42 от 2019 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 56, ал. 3, т. 8 след думите „раздел Ia“ се добавя „и Ib“.

2. В чл. 56а, ал. 3, т. 6 след думите „раздел Ia“ се добавя „и Ib“.

§ 59. Параграф 45 по отношение на чл. 233, ал. 2 влиза в сила от 1 януари 2020 г.

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на 2019 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цвета Караянчева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

Предлаганите изменения и допълнения в Закона за съдебната власт (ЗСВ) имат за цел да оптимизират законовата уредба в следните основни направления:

- Усъвършенстване на уредбата относно атестирането;
- Промени в разглеждането на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок;
- Промени в дейността по извършването на проверки за почтеност и конфликт на интереси на съдии, прокурори и следователи, на имуществените им декларации, както и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите;
- Усъвършенстване на законовата регламентация на дисциплинарните производства;
- Прецизиране на разпоредби относно конкурсите.

1. Предлага се промяна в уредбата относно атестирането:

- Създаване на помощни атестационни комисии при съдилищата, избирани „ad hoc“:

С промените в ЗСВ (обн., ДВ, бр. 28 от 2016 г.) се създадоха постоянни комисии по атестирането и конкурсите към съответните колегии на Висшия съдебен съвет (ВСС), в чийто състав попадат не само членове на съвета от съответните колегии, но и действащи магистрати (избирани по определени правила, с мандат една година и възможност за преизбиране за още една). Това разрешение беше подчинено основно на идеята за унифициране на атестационните процедури в съдебната система и по-голяма обективност при провеждането им чрез тяхното възлагане само на един централизиран орган за всички съдии от страната, съответно - за всички прокурори и следователи. На практика със сега действащата уредба се премахна старото нормативно положение, при което значителната част от атестациите на магистратите се провеждаха чрез съдействието на помощни атестационни комисии в органите на съдебната власт, сформирани „ad hoc“, на принципа на случайния подбор, за атестиране на магистрати от по-ниско ниво в органите на съдебната власт

от магистрати от по-високо ниво в съответния съдебен район. Тази уредба страдаше от определени несъвършенства, изразяващи се преимуществено в допълнително натоварване на атестиращите магистрати или от възможности за проява на субективизъм при атестирането.

Прилагането на действащата нормативна уредба и по-специално регулацията в ЗСВ относно състава и правомощията на Комисията по атестирането и конкурсите при съдийската колегия на ВСС обаче също не предлага убедителни резултати в постигането на целите, за които бе създадена. Във връзка с атестирането на съдиите не е предвидено да се формират помощни атестационни комисии. Очертават се сериозни проблеми, главно произтичащи от колизията между ограничения човешки ресурс на комисията (не е възможно да расте неограничено по числен състав), свръхобема от оперативната работа по изготвянето на комплексните оценки за стотици магистрати и ограничените времеви рамки поради изискването за срочност. За едногодишния период, в който работи комисията, човешкият ресурс е твърде недостатъчен, за да се справи със стотиците планирани атестации, и отделно от тях – извънредните атестации за нуждите на конкурсните процедури. Дейността на Комисията по атестирането и конкурсите при съдийската колегия на ВСС е свързана с непрекъснато командироване на докладчика до съответния съд в страната или на атестационния състав, което допълнително усвоява значителен финансов ресурс.

Посочените проблеми при прилагането на предходната уредба на атестирането, свързани с допълнително натоварване на атестиращите магистрати, както и с възможността за проява на субективизъм при атестирането, на настоящия етап от прилагането на атестационните производства могат да бъдат разрешени.

Сегашната законова и подзаконова уредба относно условията и методиката на атестиране е усъвършенстваната и съобразена със Становище 855/2016 г. на Венецианската комисия относно усъвършенстването на критериите и показателите за оценка на магистратите. Съставена е единна методика за атестиране в Наредба № 2 от 2017 г. на Висшия съдебен съвет за показателите, методиката и реда за атестиране на съдия, председател и заместник-председател на съд. В нея детайлно се разграничават критериите и

показателите при атестирането, общите и специфичните за отделните функции в органите на съдебната власт, включително критериите и показателите за оценката на дейността на административните ръководители и техните заместници. Вече е създадена и непротиворечива практика на атестационните състави в комисиите по атестирането и конкурсите относно съдържанието и тежестта на отделните критерии с усъвършенстване на атестационните формуляри и завишен контрол от страна на съответната комисия при ВСС. Санкцията, давана от съответната колегия, която окончателно решава дали приема, или не предложението за комплексна оценка на атестирания магистрат, направено от съответната комисия, минимализира или напълно изключва възможностите за субективизъм и за влияние върху резултатите от атестирането по съдебните райони.

Трудът на магистратите в помощните атестационни комисии следва да бъде компенсирани с подходящи инструменти, като намаляване на натоварването с разпределението на по-малък брой дела на атестиращия за времето на участие в атестационната процедура, както и отчитане на това участие при оценяването на професионалната му дейност.

Ето защо предлаганата уредба на функцията на помощните атестационни комисии предлага ценно и съществено съдействие на ВСС в процеса при атестирането с гарантирана бързина при реализиране на атестационните процедури в страната.

В законопроекта се регламентират условията, на които следва да отговарят членовете на помощните атестационни комисии, и се урежда редът за тяхното избиране. Предлага се помощните атестационни комисии да бъдат структурирани от атестиращи съдии, познаващи работата на атестираните магистрати, и по този начин те ще подпомагат Комисията по атестирането и конкурсите при съдийската колегия на ВСС по-пряко и достъпно. Предвидено е атестиращите съдии да се избират в съответните съдилища, като от всяко по-високо ниво се излъчват магистрати на принципа на случайния подбор за всяко конкретно атестиране на магистрат от по-ниското ниво. По този начин се осигурява обективният системен поглед от резултатите в качеството и сročността на работата при инстанционния контрол, непосредствено извършван от по-високото ниво на съдилищата. Предлага се съставът на

помощната атестационна комисия да се състои от трима редовни и един резервен член.

- **Редуциране на правомощията на действащите магистрати в състава на комисиите по атестирането и конкурсите само до атестирането:**

С проекта се предлага да се запази участието на действащите магистрати в състава на комисиите по атестирането и конкурсите при съдийската и прокурорската колегии на ВСС, като се прецизират правомощията им в сравнение с тези на членовете на съдийската и прокурорската колегии при ВСС. Разграничаването на правомощията се налага с оглед на различния статут и вследствие на това – различната отговорност на членовете на комисията, които са действащи магистрати в сравнение с тези на членовете на комисията, които са и членове на ВСС.

Предлага се съдействието от действащите магистрати в комисиите по атестирането и конкурсите при съответните колегии на ВСС да бъде ограничено само до атестирането, без намеса в правомощията на кадровия орган от лица, които не носят отговорност за дейността на ВСС по чл. 16 от ЗСВ и нямат статут на негови членове.

Предложената промяна в уредбата за редуциране на правомощията на действащите магистрати в състава на комисиите по атестирането и конкурсите при съдийската и прокурорската колегии на ВСС само до атестирането, подпомогнато от помощни атестационни комисии при съдилищата, избирани „ad hoc“, е съобразена с международния стандарт относно действащия принцип – магистратите да бъдат атестирани от действащи магистрати, а атестациите да се приемат от орган, в състава на който са включени действащи магистрати (Становище № 751/2013 г. на Венецианската комисия).

- **Намаляване на видовете атестации:**

- ✓ **Отпадане на предварителното атестиране, което създава възможност за ненужен и самоцелен формализъм:**

Сегашната правна уредба в чл. 196 от ЗСВ, действаща от август 2016 г., увеличи драстично каталога на многобройни по вид атестации за оценка на професионалните качества на магистратите. Те на практика се изработват по едни и същи критерии, независимо от разликата във видовете им. Предвидени са предварителни атестации за младшите съдии и за съдиите след

първоначално назначаване, периодични атестации, атестации за придобиване на статут на несменяемост и извънредни атестации. Със своята задължителност и повторяемост при оценяване на магистратите през определени периоди от време - през 2, през 3 и през 5 години, част от тях, каквито са предварителните атестации, изгубват своето значение и се вливат времево и по предметна материя в атестациите за придобиване на статут за несменяемост. Това е така, защото атестация след навършване на втората година от работата на младшите магистрати или такава след навършване на третата година при първоначално назначените не би дала пълна, реална и точна картина на техните квалификация, способности и умения преди петата година от тяхната работа. Именно на петата година от работата им се провежда задължително атестиране за придобиване на статут за несменяемост, когато се изследват цялостно качествата и постиженията им за по-дълъг период, в който се включва и периодът за предварително атестиране. Тогава, когато е натрупана пълна и цялостна информация от инстанционния контрол и магистратите са поели самостоятелен път на развитие, без опеката на наставниците или на по-старшите съдии, тази информация е убедителна и достоверна.

Изключение се допуска само за тези от тях, които след третата година от професионалния си стаж ще пожелаят да кандидатстват за получаване на ранг или за участие в конкурс, тъй като в противен случай тези магистрати ще бъдат поставени в неравностойно положение спрямо колегите им при упражняване правото им на участие в конкурсните процедури, тъй като атестацията е елемент от оценяването и класирането в конкурсите.

✓ **Редуциране на извънредните атестации:**

Участието на магистратите в поредни кариерни конкурси не би следвало да се предпоставя винаги и безусловно от задължително извънредно атестиране, при положение че са получени последователно две поредни много добри или добри атестации след придобиване на статут на несменяемост.

Сега режимът на атестиране се очертава освен с формализъм, но и с надхвърляне на необходимата цел – да се изгради трайна обективна представа за работата на магистрата през цялата му кариера. Не случайно в Становище № 855/2016 г. на Венецианската комисия за промените в Закона за съдебната власт относно атестирането се изтъква, че е важно с честотата

и броя на атестациите „да не се застрашава независимостта на отделния магистрат и като цяло на съдебната система“.

✓ Друга причина за отпадане на част от отделните видове атестации е чисто оперативно-техническа. Така например през 2018 г. с решение на Комисията по атестирането и конкурсите към съдийската колегия на Висшия съдебен съвет са открити общо 353 процедури за атестиране. Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет обаче реално е провела и приключила половината от тях - общо 176 процедури за атестиране. Комисията по атестирането и конкурсите, състояща се от 16-17 членове, е работила при свръхнатовареност и обективно не е успяла да изготви посочения брой комплексни оценки от планираните за годината, в които са и тези по откритите конкурси. Това обаче е обективна последица и не се дължи на забавяне от субективен характер. Неизготвянето на останалата половина от атестациите по откритите процедури е една съществена причина за забавянето на конкурсите за повишаване и за преместване. От тях основна причина за ангажиране на капацитета на Комисията по атестирането и конкурсите са откритите процедури по предварителните атестации - 59 (16,7%) и извънредните атестации, които по действащите сега правила са задължителни при конкурсите. Те не са незначителен брой - 90 (25,4%), при положение че абсолютно необходимите атестации са тези за несменяемост, които са 37 (10,5%), и периодичните атестации, които са 165 (46,7%). Последните две по вид са неизменен елемент от първоначалния статус на магистратите и от последващите балоопределящи компоненти в класирането при кариерните конкурси.

Всички тези съображения водят до извод за намаляване на видовете атестации на такива за несменяемост, периодични - до две последователни много добра или добра за целия трудов стаж на магистрата, и извънредни - в ограничен брой хипотези. Смисълът, разумът и целта на атестирането е установяване на действителните квалификация, способности и постижения на съдията, а не непрекъснато натоварване с проверки извън инстанционния контрол. Стремежът е да не се оказва натиск върху магистратите чрез системността и честотата на атестирането.

• Рационализиране на процедурата по приемане на комплексната оценка от атестирането:

Целта на предложените промени е постигането на процесуална икономия в случаите, когато атестираният магистрат възрази срещу

изготвената комплексна оценка, като се даде възможност на съответната колегия да приеме директно комплексна оценка от атестирането, без да се налага винаги връщането на преписката на съответната комисия по атестирането и конкурсите.

С проекта се предлага комисията по атестирането и конкурсите към съответната колегия да изразява писмено становище при направено възражение от атестирания магистрат, а не самата колегия.

Като помощен орган към съответната колегия комисията изготвя окончателната комплексна оценка и прави предложение до съответната колегия, явявайки се вносител на предложенията за комплексна оценка на съдии, прокурори и следователи по смисъла на предложената нова ал. 2 на чл. 38. Ето защо именно на нея следва да бъде представена възможността да изрази писменото становище по възражението на атестирания магистрат.

2. Промени в уредбата на отстраняването от длъжност на съдии, прокурори и следователи:

Предлага се отмяна на специалната процедура за отстраняване от длъжност на магистратите, като ще се прилага общата уредба на отстраняването от длъжност, уредена в Наказателно-процесуалния кодекс.

3. Промени в разглеждането на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок (глава трета „а“).

Предложенията за промени в глава трета „а“ от ЗСВ произтичат както от дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИВСС) и на Министерството на правосъдието, така и от съдебната практика по прилагане на правната уредба, изготвена в отговор на пилотните решения на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) за защита на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок. Предлагащите промени в ЗСВ в тази връзка са в следните насоки:

- Изрично се предвижда, че съставите на ИВСС, които проверяват подадени заявления за обезщетение за забавено правосъдие, не изразяват становище по основателността на заявлението.

И към момента проверяващите състави на ИВСС нямат такова задължение. Добавянето на тази разпоредба е с оглед на внасяне на яснота и избягване на противоречива практика в дейността на компетентните органи - ИВСС и Министерството на правосъдието.

- Въвеждат се нови основания за отхвърляне на заявленията като неоснователни, когато не е разкрит извършителят на престъплението или когато осъденият е бил обезщетен за продължителността на наказателния процес чрез изрично намалено наказание.

Регламентирането на тези основания е съобразено с практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) (решение по делата „Хаджийски“ и „Илиев“ срещу България”, жалби № 68454/01 и 68456/01, „Терзийски и др. срещу България”, жалба № 1509/05 и др.). Съгласно тази практика намаляването на наказанието се смята за адекватна компенсация при нарушаване на изискването за разглеждане и решаване на делото в разумен срок. Взета е предвид и практиката на ЕСПЧ по отношение на прилагането на чл. 6 от Конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС). Съгласно чл. 6, § 1 от КЗПЧОС „всяко лице.....при наличието на каквото и да е наказателно обвинение срещу него има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок“, тоест става въпрос само за обвиняемия, съответно подсъдимия. ЕСПЧ въобще не разглежда оплаквания на пострадалия по чл. 6, § 1 от Конвенцията по отношение на досъдебни производства, в които извършителят не е открит или не е повдигнато обвинение.

- Създава се законова възможност срокът за проверка на подадено заявление от страна на ИВСС да започне да тече след произнасяне на съответния компетентен съд при подадена молба за възобновяване на наказателно производство или за отмяна на влязъл в сила съдебен акт, когато това е едновременно с подаването на заявление по реда на глава трета „а“ от ЗСВ. Основанията за това произтичат от практиката на ЕСПЧ спрямо производствата по възобновяване и отмяна, които в определени случаи се приравняват на обикновената касация (виж „Параскева Тодорова с/у България”, № 37193/07, „Иванови срещу България”, № 14226/04, „Мерджанов срещу България”, № 69316/01), като произнасянето на съответния съд по молбата за възобновяване/отмяна е същински окончателен акт в производството за това лице, отнесено към неговите права и по ЗСВ.

- Като част от мерките за отстраняване на причините за допуснати нарушения на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок, ЗСВ е въвел задължение за ВСС да анализира постъпилата при него информация от министъра на правосъдието и от ИВСС за констатирани нарушения и изплатени обезщетения.

С измененията на Конституцията на Република България (обн., ДВ, бр. 100 от 2015 г.), се конституираха отделните органи, чрез които Висшият съдебен съвет осъществява правомощията си - пленум, съдийска и прокурорска колегии, като на конституционно ниво се регламентираха и техните правомощия. Според разпоредбата на чл. 130а, ал. 5, т. 5 от Конституцията колегииите в съответствие със своята професионална насоченост решават въпроси за организацията на дейността на съответната система от органи на съдебната власт.

Като последица от конституционните изменения е приет Закон за изменение и допълнение на ЗСВ (обн., ДВ, бр. 28 от 2016 г.). С разпоредбата на чл. 30, ал. 5, т. 5 от ЗСВ е предвидено, че съдийската колегия и прокурорската колегия осъществяват поотделно и в съответствие с професионалната си насоченост правомощието да решават въпроси за организацията на дейността на съответната система от органи на съдебната власт.

С цел да се отговори на точния смисъл на закона се предлага анализът на причините за констатираните от ИВСС нарушения и приемането на мерки за тяхното отстраняване да се осъществява поотделно от съответната колегия на ВС.

4. Промени в уредбата относно конкурсите:

- В законопроекта се предвижда отпадане на изискването към кандидатите за младши магистрати за представяне на препоръки от юристи.

При явяването на писмен изпит, състоящ се в решаване на казус по съответната материя и тест по право на Европейския съюз и в областта на правата на човека, както и на устен изпит, който включва въпроси от съответните отрасли на правото и от Кодекса за етично поведение на българските магистрати, вече веднъж се оценяват професионалните и нравствени качества на кандидатите. За класираните кандидати се изготвят от комисиите по професионална етика становища за притежаваните от тях нравствени качества. Изискването за препоръки от юристи се явява безпредметно, като самите препоръки не подлежат на оценяване от конкурсната комисия и не се вземат предвид при класирането на кандидатите, както и не се обсъждат по същество при произнасяне по допустимостта на кандидатите. Препоръките са характерни за други конкурсни процедури, при които не се съпоставят качествата на кандидатите и не се провежда изпит.

- Съгласно настоящата редакция на разпоредбата на чл. 184, ал. 4 от ЗСВ до устния изпит се допускат само участниците в конкурса за младши

съдии, младши прокурори и младши следователи, получили оценка, не по-ниска от много добър „4,50“ на казуса и теста. Предвид обстоятелството, че законът борави с думата „оценка“ в единствено число, логичният извод е, че в случая се има предвид една обща оценка за представянето на кандидата при решаване на практическия казус и на теста по право на Европейския съюз и в областта на правата на човека. Това тълкуване е намерило отражение и в разпоредбата на чл. 22, ал. 1 от Наредба № 1 от 2017 г. на Висшия съдебен съвет за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт, съгласно която до устен изпит се допуска кандидат, получил оценка, не по-ниска от много добър „4,50“ на казуса и теста, определена като средноаритметична от оценките на казуса и теста. Предлагащата промяна почива на съображението, че законодателно се придава еднаква оценъчна тежест на представянето на кандидатите за младши магистрати по отношение на практическите им познания в съответния правен отрасъл и по отношение на правото на Европейския съюз и на правата на човека. Еднакво важно е назначените младши съдии, прокурори и следователи да имат задълбочени знания както по отношение националната ни правна система и законодателство, така и в областта на правото на Европейския съюз и на правата на човека.

- Предлага се допълнение на текстовете на чл. 186, ал. 1 и чл. 186а, ал. 1 с допълнителен критерий при класирането на кандидатите - при равен резултат конкурсната комисия да класира кандидатът за младши съдия, младши прокурор или младши следовател или кандидатът за първоначално назначаване с по-висок общ успех от следването си за придобиване на висше юридическо образование по специалността „Право“. Въвеждането на допълнителен обективен критерий, който отразява представянето на кандидатите за продължителен период от време, ще способства за разрешаване на ситуации, в които кандидатите имат еднакъв общ успех от държавните изпити.

- Прецизира се текстът на чл. 186, ал. 2, което се обосновава с обстоятелството, че право да заявят желание да бъдат назначени имат само класираните на обявените свободни длъжности кандидати, както и същият брой от резервите. С новата редакция именно тези лица остават задължени да подадат декларации по чл. 19а, а не всички кандидати, както е съгласно действащия текст.

- Във връзка с преминаването на съдията на длъжност прокурор или следовател, на прокурора — на длъжност съдия или следовател, а на

следователя – на длъжност съдия или прокурор, чрез конкурс за повишаване или преместване, включващ и проверка на знанията за заемане на съответната длъжност чрез писмен изпит по конспект, в законопроекта се предвижда въвеждането на минимален праг - оценка, не по-ниска от много добър „4,50“ на писмения изпит, по аналогия с чл. 184, ал. 4. Мотив за подобно разрешение е също така избягване на възможността при липса на голяма конкуренция да бъдат назначени кандидати, които не са постигнали висок резултат.

- Изрично се определя началният момент, от който започва да тече 9-месечният срок за назначаване на следващия по ред кандидат в конкурса за повишаване или за преместване. По този начин се създава яснота, предвидимост и възможност за правилно и законосъобразно планиране на последващите конкурсни процедури и ще бъде обезпечено нормалното функциониране на органите на съдебната власт, доколкото ще бъдат своевременно попълнени при спазване на изрични и конкретни правила освободените в съответния орган на съдебната власт длъжности. Въвеждането на ясно регламентирани граници, в които протича 9-месечният срок по чл. 193, ал. 6 от ЗСВ, създава предпоставки за целесъобразност, прозрачност и последователност при осъществяване на кадровата политика на съдебната власт.

5. Промени в дейността по извършването на проверки на имуществените декларации на съдии, прокурори и следователи, за почтеност и конфликт на интереси, както и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите (глава девета, раздел I „а“ и раздел I „б“).

- Предложенията за промени в глава девета, раздел I „а“ от ЗСВ „Проверка на имуществените декларации на съдиите, прокурорите и следователите“ също са резултат от някои практически проблеми, възникнали при прилагането на производството по проверка на имуществените декларации. Целта е преди всичко подобряване и прецизиране на правната уредба:

- Изрично се определя кога подлежат на деклариране средствата при предсрочно погасяване на кредити – обявява се всяко пълно предсрочно погасяване, а частичното се декларира при размер на погасените средства над 10 000 лв. Целта е да не се задължават съдиите, прокурорите и

следователите при всяка вноска по кредит да подават декларация за промяна в декларираните обстоятелства, а само когато внесената сума е в размер над 10 000 лв.;

➤ Подробно се регламентира какво следва да декларират магистратите относно имуществото си и към коя дата във всяка отделна декларация, предвидена в закона – встъпителна, ежегодна, финална и подаваната една година след финалната. Промяната цели да запълни празнотите в досега действащия ЗСВ относно това към кой момент следва да бъде посочено притежаваното имущество, както и дали на деклариране подлежи цялото притежавано имущество или само настъпилата промяна в него.

➤ В ЗСВ е предвидено ИВСС да публикува на своята интернет страница списък на съдии, прокурори и следователи, които не са подали декларация в предвидения срок. В същото време обаче, след като съответният магистрат подаде декларация или бъде санкциониран с глоба за закъснение, е ненужно името му да продължава да е достъпно в интернет. Ето защо се предлага списъкът да бъде премахван от страницата на ИВСС в края на годината, за която се отнася, защото магистратът вече е изпълнил своето предназначение.

Също така е предвидено и публикуване на списък на магистратите за които е установено несъответствие между декларираното от тях и установените от ИВСС факти, но в предоставения 14-дневен срок несъответствието не е отстранено. С проекта се предлага този списък също да бъде премахван от страницата на ИВСС в края на годината, за която се отнася.

➤ Според действащата редакция на ЗСВ (чл. 175б, ал. 1, т. 4) магистратите следва да декларират осигуряването в пенсионни фондове по допълнително доброволно осигуряване, а ИВСС има право да иска разкриване на данъчна и осигурителна информация по чл. 175д, ал. 6 от ЗСВ. В кръга на тази информация обаче не попада информацията за средства в пенсионни фондове по допълнително доброволно осигуряване. Тези фондове се учредяват и управляват от пенсионноосигурителни дружества, лицензирани по Кодекса за социално осигуряване (КСО) и учредени съобразно Търговския закон. Дружествата прилагат чл. 123з³ от КСО, според който не могат да предоставят на трети лица (в т.ч. и на други държавни органи) информацията, с която разполагат за осигурените лица,

пензионерите, техните наследници и осигурителите, с изключение на случаите, предвидени в закон. В случая в специалния закон - ЗСВ, се предвижда ИВСС да може да иска предоставянето и на тази информация.

➤ Прецизира се възможността ИВСС да не отправя искане за разкриване на банкова тайна до съда, когато е налице съгласие за това от съответния магистрат, като изрично в закона е предвидена формата за действителност на това съгласие. За да не се задължават съдиите, прокурорите и следователите да заверяват нотариално съгласието си, каквато практика има сега в някои кредитни институции, ще е достатъчно предоставянето на обикновена писмена декларация в тази връзка без нотариална заверка на подписа.

➤ Както беше посочено, ИВСС приключва проверката на декларациите за имущество и интереси с изготвяне на доклад за съответствие или несъответствие, като във втория случай уведомява съответния магистрат и му дава 14-дневен срок за отстраняване на несъответствието чрез подаване на нова декларация. При изпращане на уведомлението обаче възникват някои затруднения – в определени случаи уведомлението не са били връчени предимно поради обективни причини. Това обосновава необходимост от прецизиране на законовата уредба, като се предостави и по-голяма защита на интересите на магистратите чрез възможността да отстранят допуснати непълноти с нова декларация. Уведомлението за несъответствие ще се изпраща на посочения от лицето адрес, в това число електронен адрес, а ако лицето не е намерено - по месторабота. Когато не може да бъде връчено, уведомяването ще се извършва чрез поставяне на съобщение на интернет страницата на ИВСС за срок, не по-кратък от 7 дни, след изтичането на който уведомлението се смята за връчено.

➤ Прецизира се уредбата за извършване на допълнителни проверки на имуществените декларации на магистратите:

- при атестиране на съдия, прокурор или следовател за придобиване на несменяемост;

- когато в сигнал, подаден за извършване на проверка за почтеност и конфликт на интереси на съдии, прокурори и следователи, както и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и на действия, свързани с нарушаване независимостта на съдиите, прокурорите и следователите, се съдържат и данни за несъответствие между имотното състояние на съдия, прокурор или следовател и имуществената му

декларация, надхвърлящо 5000 лв.; в тези случаи допълнителната проверка се извършва едновременно с проверката на сигнала.

- И в раздел I „б“ на глава девета от ЗСВ „Проверки за почтеност и конфликт на интереси и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и проверки, свързани с нарушаване независимостта на съдиите, прокурорите и следователите“ практиката очертава необходимост от промени на някои разпоредби:

- Понастоящем законът изисква наличието на сигнал с данни за частен интерес на съдия, прокурор или следовател при изпълнение на неговите конкретни служебни функции или за действия, които противоречат на принципите за почтеност, накърняват престижа на съдебната власт или са свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите или следователите, който да постави началото на проверка по този раздел. Със законопроекта за изменение и допълнение на ЗСВ се предвижда възможност за две фази при разглеждане на сигнала, първата от които е предварително проучване, а втората – същинската проверка. Във фазата на предварителното проучване, което следва да приключи до един месец, ще могат да се осъществят действията по отстраняване на недостатъците, както и да се провери има ли основания за недопустимост на сигнала. Регламентират се правата на ИВСС да иска разкриване на банкова и застрахователна тайна, за събиране на информация от държавни органи и институции, което ще може да се осъществява още по време на предварителното проучване.

- Съществена е промяната, която се предлага относно реда за извършване на проверката за интегритет и уреждане на нейното съдържание. Предвижда се, че проверката ще се извършва в двумесечен срок след приключване на предварителното проучване. Дава се право на главния инспектор да удължи срока на проверката еднократно с до два месеца, тъй като практиката съобразно сегашната възможност за удължаване с един месец показва, че често такова удължаване е недостатъчно. По-подробно се урежда и съдържанието на информацията, която може да бъде изисквана.

6. Промени, свързани със статута на главния инспектор и инспекторите от ИВСС:

- Разширява се кръгът на лицата, които могат да бъдат избрани за главен инспектор и инспектори, като се предвижда такава възможност и за съдиите от районните съдилища, както и за прокурорите в районна

прокуратура. Промяната има за цел да уеднакви правното положение на инспекторите с това на изборните членове на ВСС.

7. Промени в дисциплинарните производства (глава шестнадесета, раздел I)

През изминалите две години, след последните изменения и допълнения в глава шестнадесета, раздел I, уреждащ дисциплинарната отговорност на съдиите, прокурорите и следователите, на административните ръководители на съда, прокуратурата и следствието, на техните заместници и на членовете на Висшия съдебен съвет, в практиката възникнаха редици въпроси, на които може да се отговори единствено чрез усъвършенстване на законовата регламентация на материята.

Целта на предложените промени е да се осигури по най-целесъобразния начин съчетаването на двете основни за магистратите и членовете на ВСС правни положения – независимост и контрол върху дейността им.

- С предвидените изменения и допълнения се внася яснота относно критериите за определяне на дисциплинарните наказания. Предвидено е, че при определяне на вида и размера на дисциплинарното наказание за извършено нарушение по чл. 307, ал. 3, т. 1 и 2 от ЗСВ (системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони, съответно действие или бездействие, което неоправдано забавя производството) се вземат предвид и индивидуалната натовареност на привлечения към дисциплинарна отговорност съдия, прокурор или следовател, както и натовареността на органа на съдебната власт, в който е извършено нарушението.

- Прецизирани са разпоредбите относно давностните срокове за образуване на дисциплинарното производство, както и сроковете за разглеждане и произнасяне на съответните органи в рамките на дисциплинарното производство. Изрично е предвидено, че при изтичане на съответните давностни срокове дисциплинарно производство не се образува, а образуваното се прекратява. Дисциплинарно производство не се образува, а образуваното се прекратява и когато се прекрати правоотношението с дисциплинарно отговорното лице.

- Въвежда се правилото, че когато в предложението за налагане на дисциплинарно наказание не се съдържа изложение в какво се състои

дисциплинарното нарушение, съответно кои обстоятелства водят до определяне на дисциплинарно наказание, съответната колегия на Висшия съдебен съвет не образува, съответно не продължава дисциплинарно производство, като на вносителя на предложението се съобщава да отстрани в едноседмичен срок допуснатите нередовности.

- Прецизирани са разпоредбите в хипотезата, в която административният ръководител прави предложение за налагане на по-тежко наказание от съответната колегия или колегията прецени, че има основание за това. Предвидено е, че съответната колегия продължава дисциплинарното производство, като в тези случаи се счита, че производството е образувано със заповедта на административния ръководител.

Предложената законова регламентация показва, че се касае за провеждане на единно дисциплинарно производство, независимо с акт на кой от органите по чл. 311 от ЗСВ е започнало, поради което в хипотезата на изпращане на преписката от административния ръководител на съответната колегия на ВСС за налагане на наказание по чл. 308, ал. 1, т. 2-6 от ЗСВ сроковете по чл. 310, ал. 1 от ЗСВ не започват да текат отново. Същите се преценяват към момента на образуване на дисциплинарното производство.

- Подробно е уреден режимът на издаване и обжалване на заповедите, с които административният ръководител обръща внимание на съдиите, прокурорите и следователите за допуснатите от тях нарушения по образуването и движението на делата или по организацията на работата им, като е съобразен с практиката на Върховния административен съд относно административно-санкционния характер на това производство, който изисква на съответния магистрат да бъде осигурена възможност да организира защитата си в производството по издаване на акта, както и правото да обжалва издадения акт (Решение № 4376 от 25.03.2019 г. на ВАС по адм. д. № 14013/2018 г., VI о; Решение № 14029 от 15.11.2018 г. на ВАС по адм. д. № 5473/2018 г., VI о; Решение № 6932 от 22.05.2014 г. на ВАС по адм. д. № 2585/2014 г., VI о; Решение № 1119 от 23.01.2012 г. на ВАС по адм. д. № 11596/2011 г., VIIо; Решение № 3736 от 18.03.2014 г. на ВАС по адм. д. № 429/2014 г., VI о и др.).

8. Промени в други разпоредби:

- Предлагащата промяна в чл. 169, ал. 1 и 2 е с цел да бъде премахната колизията, съществуваща в сега действащата уредба, съгласно

която, от една страна, в чл. 197, ал. 5, т. 2 при участие в процедура по избор е предвидено провеждането на извънредно атестиране за магистрати, по отношение на които е приключило периодичното атестиране по смисъла и реда на чл. 196 т. 3, а от друга, в чл. 169 сред предпоставките за допустимост на кандидатите фигурира изискването за наличието само на оценка от „периодично“ атестиране.

- Отстранява се съществуващо противоречие между чл. 81, ал. 1 и чл. 240, ал. 3 от ЗСВ. В чл. 240, ал. 3 от ЗСВ е предвидена възможност за командироване на младши съдия на свободна длъжност в районния съд в същия съдебен район, ако има стаж над една година. Няма основание за командироване на длъжност, която е заета от временно възпрепятстван съдия, да се изисква по-дълъг стаж. Дейността, която ще изпълнява младши съдията при командироване на свободна длъжност и при командироване на длъжност, заета от възпрепятстван съдия, е една и съща и няма основание за изискване на различен стаж преди това.

- С измененията в Административнопроцесуалния кодекс (АПК) (обн., ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) съществено бе променена родовата и местна подсъдност на редица правни спорове, разглеждани по реда на АПК, като бе предвидено те да бъдат разглеждани от Административен съд - София област. Част от правните спорове, които до този момент бяха подсъдни като първа инстанция на Върховния административен съд, вече са подсъдни на Административен съд - София област. Такива са правните спорове по Закона за защита на конкуренцията, Закона за държавната собственост относно отчуждителни процедури, свързани с големи инфраструктурни проекти, дела по чл. 35, ал. 4 от Закона за българското гражданство, спорове с правно основание чл. 35, ал. 2 от Закона за електронните съобщения, дела с правно основание чл. 13, ал. 3, чл. 15, ал. 4, чл. 16, ал. 4 и чл. 17, ал. 4 от Закона за Комисията за финансов надзор, по чл. 12, ал. 4 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност; по чл. 28а, ал. 5 и чл. 38, ал. 1 от Закона за радиото и телевизията, по чл. 11, ал. 2 от Закона за частните съдебни изпълнители, по 109, ал. 4 от Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, по чл. 213, ал. 5 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, по чл. 588, ал. 4 от Кодекса за застраховането, по чл. 21, ал. 4 от Закона за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, по чл. 7, ал. 8 от Закона за лова и опазване на дивеча. Правните спорове, които след изменението в АПК вече са подсъдни на

Административен съд - София област, се отличават с фактическа и правна сложност.

Освен това, след промяната на чл. 156 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс бе променена местната подсъдност на делата с предмет - законосъобразност на ревизионни актове, като вече са подсъдни на Административен съд - София област, всички дела по жалби срещу ревизионни актове, издадени на правни субекти, чийто постоянен адрес (за гражданите) или седалище (за едноличните търговци и юридическите лица) към момента на извършването на първото действие по осъществяване на данъчно-осигурителния контрол от органите по приходите е на територията на София област.

С оглед на съществено разширената компетентност на Административен съд - София област, като единствен съд, разглеждащ правни спорове по множество специални закони, които до този момент са разглеждани като първа инстанция от Върховния административен съд, както и променената подсъдност по данъчни дела, обективно този съд следва да има ранг апелативен.

Не на последно място, всички останали съдилища - Софийският градски съд, Специализираният наказателен съд и Административен съд - София град, са с ранг апелативен съд. Принципът на равнопоставеност изисква Административен съд - София област, да има същия ранг като останалите съдилища.

- Осигурява се достъп на Прокуратурата до автоматизирани информационни системи на Министерството на вътрешните работи предвид конституционните им правомощия и възложените функции. Стабилност и гаранции за законосъобразност при използване на информация от различни ведомства се предпоставят от законодателна уредба на достъп и делегация за издаване на подзаконов акт за реда и условията на достъп до информационни фондове. По аналогичен начин чрез издаване на инструкция или наредба е разрешен този въпрос за Агенция „Митници“ (на основание чл. 16г, ал. 3 от Закона за митниците), за Държавна агенция „Национална сигурност“ (чл. 31, ал. 3 от Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“), за Държавна агенция „Разузнаване“ (чл. 32, ал. 3 от Закона за Държавна агенция „Разузнаване“), както и за Главна дирекция „Охрана“ към Министерството на правосъдието (чл. 391, ал. 6 от Закона за съдебната власт). Тази

регламентация ще създаде устойчива нормативна уредба, с ясно определени права и задължения за визираните институции.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт не съдържа разпоредби, транспониращи актове на Европейския съюз.

Законопроектът не съдържа разпоредби, свързани с въвеждане на регулаторни режими.

Предложеният проект на нормативен акт не оказва въздействие върху държавния бюджет.

На заинтересованите страни е предоставен 14-дневен срок за провеждане на обществените консултации с оглед на широкия формат на работната група, обсъдила промените в ЗСВ, както и проведеното обсъждане в Съвета по прилагане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, чрез което е осигурено спазването на принципите за публичност, прозрачност и широка дискусия със всички заинтересовани страни, в това число с професионални и граждански организации.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изм. № 03-0-214/17-07-2019

ДО

Г-Н ВЕСЕЛИН ДАКОВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДАКОВ,

На основание чл. 31, ал. 1 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, приета с Постановление № 301 на Министерския съвет от 2016 г. (обн., ДВ, бр. 91 от 2016 г.) и чл. 30г във връзка с чл. 30б от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, приложено изпращаме за съгласуване частична предварителна оценка на въздействието относно проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт.

Приложение: съгласно текста.

С УВАЖЕНИЕ,

СТОЯН СТОЯНОВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА
ПРАВОСЪДИЕТО

Приложение № 1

към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието* (Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)	
Институция: Министерство на правосъдието	Нормативен акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт
За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.07.2019 г. – 31.12.2019 г.	Дата: 28.06.2019 г.
Контакт за въпроси: Д. Белчина М. Георгиева	Телефон: 02/ 92 37 311 02/ 92 37 440
1. Дефиниране на проблема: <i>1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна</i> 1. Прилагането на действащата нормативна уредба и по-специално регулацията в Закона за съдебната власт (ЗСВ) относно състава и правомощията на Комисията по атестирането и конкурсите при съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (ВСС) не предлага убедителни резултати в постигането на целите, за които бе създадена. Във връзка с атестирането на съдиите не е предвидено да се формират помощни атестационни комисии. Очертават се сериозни проблеми, главно произтичащи от колизията между ограничения човешки ресурс на комисията (не е възможно да расте неограничено по числен състав), свръхобема от оперативната работа по изготвянето на комплексните оценки за стотици магистрати и ограничените времеви рамки поради изискването за срочност. За едногодишния период, в който работи комисията, човешкият ресурс е твърде недостатъчен, за да се справи със стотиците планирани атестации и отделно от тях – извънредните атестации за нуждите на конкурсните процедури. Дейността на Комисията по атестирането и конкурсите при съдийската колегия на ВСС е свързана с непрекъснато командироване на докладчика до съответния съд в страната или на атестационния състав, което допълнително усвоява значителен финансов ресурс. 2. Сегашната правна уредба в чл. 196 от ЗСВ, действаща от м. август 2016 г., увеличи драстично каталога на многобройни по вид атестации за оценка на професионалните качества на магистратите. Те на практика се изработват по едни и същи критерии, независимо от разликата във видовете им. Предвидени са предварителни атестации за младшите съдии и за съдиите след първоначално назначаване, периодични атестации, атестации за придобиване на статут на несменяемост и извънредни атестации. Със своята задължителност и повтораемост при оценяване на магистратите през определени периоди от време - през 2, през 3 и през 5 години, част от тях, каквито са предварителните атестации, изгубват своето значение и се вливат времево и по предметна материя в атестациите за придобиване на статут за несменяемост. Това е така,	

защото атестация след навършване на втората година от работата на младшите магистрати или такава след навършване на третата година при първоначално назначените, не би дала пълна, реална и точна картина на техните квалификация, способности и умения преди петата година от тяхната работа. Именно на петата година от работата им се провежда задължително атестиране за придобиване на статут за несменяемост, когато се изследват цялостно качествата и постиженията им за по-дълъг период, в който се включва и периодът за предварително атестиране. Тогава, когато е натрупана пълна и цялостна информация от инстанционния контрол и магистратите са поели самостоятелен път на развитие, без опека на наставниците или на по-старшите съдии, тази информация е убедителна и достоверна.

Друга причина за отпадане на част от отделните видове атестации е чисто оперативно-техническа. Така например през 2018 г. с решение на Комисията по атестирането и конкурсите към съдийската колегия на Висшия съдебен съвет са открити общо 353 процедури за атестиране. Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет обаче реално е провела и приключила половината от тях - общо 176 процедури за атестиране. Комисията по атестирането и конкурсите, състояща се от 16-17 членове, е работила при свръхнатовареност и обективно не е успяла да изготви посочения брой комплексни оценки от планираните за годината, в които са и тези по откритите конкурси. Това обаче е обективна последица и не се дължи на забавяне от субективен характер. Неизготвянето на останалата половина от атестациите по откритите процедури е една съществена причина за забавянето на конкурсите за повишаване и за преместване. От тях основна причина за ангажиране на капацитета на Комисията по атестирането и конкурсите са откритите процедури по предварителните атестации - 59 (16.7%) и извънредните атестации, които по действащите сега правила са задължителни при конкурсите. Те не са незначителен брой - 90 (25.4%) при положение, че абсолютно необходимите атестации са тези за несменяемост, които са 37 (10.5%) и периодичните атестации, които са 165 (46.7%). Последните две по вид са неизменен елемент от първоначалния статус на магистратите и от последващите балоопределящи компоненти в класирането при кариерните конкурси.

Тези съображения водят до извод за намаляване на видовете атестации на такива за несменяемост, периодични - до две последователни много добра или добра за целия трудов стаж на магистрата и извънредни - в ограничен брой хипотези.

3. Съществува необходимост от привеждане на уредбата на отстраняването от длъжност на съдии, прокурори и следователи в съответствие с Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г., както и с препоръките на Венецианската комисия в този аспект, изложени в Становище № 855/2016 от 9 октомври 2017г. Съгласно цитираните документи във всички случаи следва да се прави

преценка от съответната колегия на ВСС за допускане на отстраняването от длъжност и задължително да се предостави възможност за изслушване или депозиране на писмено становище от съответния магистрат, като по този начин се въведе елемент на състезателност.

4. Следва да бъде съобразено производството по разглеждането на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок с практиката на Европейския съд по правата на човека.
5. Необходимо е прецизиране на уредбата относно конкурсите и дисциплинарните производства с оглед възникнали практически проблеми при прилагането ѝ.
6. Възникват практически проблеми при прилагането на някои разпоредби, свързани с производството по проверки на имуществените декларации на съдии, прокурори и следователи, за почтеност и конфликт на интереси, както и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите чрез усъвършенстване на законовата регламентация на материята.

В тази връзка са идентифицирани следните проблеми /рискове:

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Необходими са законодателни изменения за решаване на констатираните в т. 1.1 проблеми.

Не е възможно проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не е правена последваща оценка на въздействието на Закона за съдебната власт.

2. Цели:

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Предлаганите изменения и допълнения в Закона за съдебната власт (ЗСВ) имат за цел да усъвършенстват законовата уредба в следните основни направления:

1. Уредбата на процеса на атестирането на магистратите да гарантира бързина при

реализиране на атестационните процедури в страната чрез:

- Създаване на помощни атестационни комисии при съдилищата, избирани „ad hoc“:
 - Намаляване на видовете атестации:
 - ✓ Отпадане на предварителното атестиране, което създава възможност за ненужен и самоцелен формализъм:
 - ✓ Редуциране на извънредните атестации:
 - Рационализиране на процедурата по приемане на комплексната оценка от атестирането:
2. Привеждане на уредбата на отстраняването от длъжност на съдии, прокурори и следователи в съответствие с Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г., както и с препоръките на Венецианската комисия в този аспект, изложени в Становище № 855/2016 от 9 октомври 2017.
 3. Съобразяване на производството по разглеждането на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок с практиката на Европейския съд по правата на човека;
 4. Решаване на практически проблеми, възникнали при прилагане на уредбата относно конкурсите и дисциплинарните производства, както и на уредбата, свързана с производството по проверки на имуществените декларации на съдии, прокурори и следователи, за почтеност и конфликт на интереси, както и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите чрез усъвършенстване на законовата регламентация на материята.

3. Идентифициране на заинтересованите страни: *Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).*

Преки заинтересовани страни:

1. Магистрати – съдии, прокурори и следователи – 4500 бр.
2. Висш съдебен съвет – 25 бр.
3. Инспекторат към Висшия съдебен съвет – 11 бр.
4. Министерство на правосъдието – 250 бр.
5. Кандидат – магистрати – броят им не може да се определи точно, тъй като всяка година е различен.

4. Варианти на действие: *Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта „Без действие“.*

Вариант за действие 1 „Без действие“:

При този вариант няма да:

- бъде постигната бързина при осъществяването на атестационните процедури;
- бъде приведена уредбата на отстраняването от длъжност на съдии, прокурори и следователи в съответствие с Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г., както и с препоръките на Венецианската комисия в този аспект, изложени в Становище № 855/2016 от 9 октомври 2017.
- бъде съобразено производството по разглеждането на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок с практиката на Европейския съд по правата на човека;
- бъдат решени практическите проблеми, възникнали при прилагане на уредбата относно конкурсите и дисциплинарните производства, както и на уредбата, свързана с производството по проверки на имуществените декларации на съдии, прокурори и следователи, за почтеност и конфликт на интереси, както и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите чрез усъвършенстване на законовата регламентация на материята.

Вариант за действие 2 „Приемане на предложения проект на акт“:

При този вариант ще бъде създадена нормативна уредба, с която:

- ще бъде постигната бързина при осъществяването на атестационните процедури;
- ще бъде приведена уредбата на отстраняването от длъжност на съдии, прокурори и следователи в съответствие с Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г., както и с препоръките на Венецианската комисия в този аспект, изложени в Становище № 855/2016 от 9 октомври 2017г.;
- ще бъде съобразено производството по разглеждането на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок с практиката на Европейския съд по правата на човека;
- ще бъдат решени практическите проблеми, възникнали при прилагане на уредбата относно конкурсите и дисциплинарните производства, както и на уредбата, свързана с производството по проверки на имуществените декларации на съдии, прокурори и следователи, за почтеност и конфликт на интереси, както и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите чрез усъвършенстване на законовата регламентация на материята.

В тази връзка са предлагат няколко групи изменения и допълнения:

1. Предлага се промяна в уредбата относно атестирането:

- **Създаване на помощни атестационни комисии при съдилищата, избирани „ad hoc“:**

С промените в ЗСВ (обн., ДВ бр. 28 от 2016 г.) се създадоха постоянни комисии по атестирането и конкурсите към съответните колегии на Висшия съдебен съвет, в

чийто състав попадат не само членове на съвета от съответните колегии, но и действащи магистрати (избирани по определени правила, с мандат от една година и възможност за преизбиране за още една). Това разрешение беше подчинено основно на идеята за унифициране на атестационните процедури в съдебната система и по-голяма обективност при провеждането им чрез тяхното възлагане само на един централизиран орган за всички съдии от страната, респективно - за всички прокурори и следователи. На практика със сега действащата уредба се премахна старото нормативно положение, при което значителната част от атестациите на магистратите се провеждаха чрез съдействието на помощни атестационни комисии в органите на съдебната власт, сформирани „ad hoc”, на принципа на случайния подбор, за атестиране на магистрати от по-ниско ниво в органите на съдебната власт от магистрати от по-високо ниво в съответния съдебен район. Тази уредба страдаше от определени несъвършенства, изразяващи се преимуществено в допълнително натоварване на атестиращите магистрати или от възможности за проява на субективизъм при атестирането.

Посочените проблеми при прилагането на предходната уредба на атестирането, свързани с допълнително натоварване на атестиращите магистрати, както и с възможността за проява на субективизъм при атестирането, на настоящия етап от прилагането на атестационните производства могат да бъдат разрешени.

Сегашната законова и подзаконова уредба относно условията и методиката на атестиране е усъвършенстваната и съобразена със Становище 855/2016 г. на Венецианската комисия относно усъвършенстването на критериите и показателите за оценка на магистратите. Съставена е единна методика за атестиране в Наредба № 2 от 2017 г. на Висшия съдебен съвет за показателите, методиката и реда за атестиране на съдия, председател и заместник-председател на съд. В нея детайлно се разграничават критериите и показателите при атестирането, общите и специфичните за отделните функции в органите на съдебната власт, включително и критериите и показателите за оценката на дейността на административните ръководители и техните заместници. Вече е създадена и непротиворечива практика на атестационните състави в комисии по атестирането и конкурсите относно съдържанието и тежестта на отделните критерии с усъвършенстване на атестационните формуляри и завишен контрол от страна на съответната комисия при ВСС. Санкцията, давана от съответната колегия, която окончателно решава дали приема или не предложението за комплексна оценка на атестиращия магистрат, направено от съответната комисия, минимализира или напълно изключва възможностите за субективизъм и за влияние върху резултатите от атестирането по съдебните райони.

Трудът на магистратите в помощните атестационни комисии следва да бъде компенсиран с подходящи инструменти като намаляване на натоварването с разпределението на по-малък брой дела на атестиращия за времето на участие в атестационната процедура, както и отчитане на това участие при оценяването на професионалната му дейност или чрез допълнително възнаграждение за участие в тях.

Ето защо предлаганата уредба на функцията на помощните атестационни комисии предлага ценно и съществено съдействие на ВСС в процеса при атестирането с гарантирана бързина при реализиране на атестационните процедури в страната.

В проекта се регламентират условията, на които следва да отговарят членовете на помощните атестационни комисии, и се урежда редът за тяхното избиране. Предлага се помощните атестационни комисии да бъдат структурирани от атестиращи съдии, познаващи работата на атестираните магистрати, и по този начин те ще подпомагат Комисията по атестирането и конкурсите при съдийската колегия на ВСС по - пряко и достъпно. Предвидено е атестиращите съдии да се избират в съответните съдилища, като от всяко по-високо ниво се излъчват магистрати на принципа на случайния подбор за всяко конкретно атестиране на магистрат от по-ниското ниво. По този начин се осигурява обективният системен поглед от резултатите в качеството и сръчността на работата при инстанционния контрол, непосредствено извършван от по-високото ниво на съдилищата. Предлага се съставът на помощната атестационна комисия да се състои от трима редовни и един резервен член.

- **Редуциране на правомощията на действащите магистрати в състава на комисииите по атестирането и конкурсите само до атестирането:**

С проекта се предлага да се запази участието на действащите магистрати в състава на комисииите по атестирането и конкурсите при съдийската и прокурорската колегии на ВСС, като се прецизират правомощията им в сравнение с тези на членовете на съдийската и прокурорската колегии при ВСС. Разграничаването на правомощията се налага с оглед различния статут и отговорности на членовете на комисията, които са действащи магистрати в сравнение с тези членове на комисията, които са и членове на ВСС.

Предлага се съдействието от действащите магистрати в комисииите по атестирането и конкурсите при съответните колегии на ВСС да бъде ограничено само до атестирането, без намеса в правомощията на кадровия орган от лица, които не носят отговорност за дейността на ВСС по чл. 16 от ЗСВ и нямат статут на негови членове.

Предложената промяна в уредбата за редуциране на правомощията на действащите магистрати в състава на комисииите по атестирането и конкурсите при съдийската и прокурорската колегии на ВСС само до атестирането, подпомогнато от помощни атестационни комисии при съдилищата, избирани „ad hoc“, е съобразена с международния стандарт относно действащия принцип – магистратите да бъдат атестирани от действащи магистрати, а атестациите да се приемат от орган, в състава на който са включени действащи магистрати (Становище № 751/2013 г. на Венецианската комисия).

- **Намаляване на видовете атестации:**

✓ **Отпадане на предварителното атестиране, което създава**

възможност за ненужен и самоцелен формализъм:

Сегашната правна уредба в чл. 196 от ЗСВ, действаща от м. август 2016 г., увеличи драстично каталога на многобройни по вид атестации за оценка на професионалните качества на магистратите. Те на практика се изработват по едни и същи критерии, независимо от разликата във видовете им. Предвидени са предварителни атестации за младшите съдии и за съдиите след първоначално назначаване, периодични атестации, атестации за придобиване на статут на несменяемост и извънредни атестации. Със своята задължителност и повтаряемост при оценяване на магистратите през определени периоди от време - през 2, през 3 и през 5 години, част от тях, каквито са предварителните атестации, изгубват своето значение и се вливат времево и по предметна материя в атестациите за придобиване на статут за несменяемост. Това е така, защото атестация след навършване на втората година от работата на младшите магистрати или такава след навършване на третата година при първоначално назначените не би дала пълна, реална и точна картина на техните квалификация, способности и умения преди петата година от тяхната работа. След още две години, т.е. на петата година от работата им се провежда задължително атестиране за придобиване на статут за несменяемост, когато се изследват цялостно качествата и постиженията им за по-дълъг период, в който се включва и периодът за предварително атестиране. Тогава, когато е натрупана пълна и цялостна информация от институционалния контрол и магистратите са поели самостоятелен път на развитие, без опеката на наставниците или на по-старшите съдии, тази информация е убедителна и достоверна.

Изключение се допуска само за тези от тях, които след третата година от професионалния си стаж ще пожелаят да кандидатстват за получаване на ранг или за участие в конкурс, тъй като в противен случай тези магистрати ще бъдат поставени в неравностойно положение спрямо колегите им при упражняване правото им на участие в конкурсните процедури, тъй като атестацията е елемент от оценяването и класирането в конкурсите.

✓ Редуциране на извънредните атестации:

Участието на магистратите в поредни кариерни конкурси не би следвало да се предпоставя винаги и безусловно от задължително извънредно атестиране, при положение че са получени последователно две поредни много добри или добри атестации след придобиване на статут на несменяемост.

Сега режимът на атестиране се очертава освен с формализъм, но и с надхвърляне на необходимата цел – да се изгради трайна обективна представа за работата на магистрата през цялата му кариера. Неслучайно в Становище № 855/2016 на Венецианската комисия за промените в Закона за съдебната власт относно атестирането се изтъква, че е важно с честотата и броя на атестациите „да не се застрашава независимостта на отделния магистрат и като цяло на съдебната система“.

Тези съображения водят до извод за намаляване на видовете атестации на

такива за несменяемост, периодични - до две последователни много добра или добра за целия трудов стаж на магистрата и извънредни - в ограничен брой хипотези. Смисълът, разумът и целта на атестирането е установяване на действителните квалификации, способности и постижения на съдията, а не непрекъснато натоварване с проверки извън институционния контрол. Стремешът е да не се оказва натиск върху магистратите чрез системността и честотата на атестирането.

• **Рационализиране на процедурата по приемане на комплексната оценка от атестирането:**

Целта на предложените промени е постигането на процесуална икономия в случаите, когато атестиращият магистрат възрази срещу изготвената комплексна оценка, като се даде възможност на съответната колегия да приеме директно комплексна оценка от атестирането, без да се налага винаги връщането на преписката на съответната комисия по атестирането и конкурсите.

С проекта се предлага комисията по атестирането и конкурсите към съответната колегия да изразява писмено становище при направено възражение от атестиращия магистрат, а не самата колегия.

Като помощен орган към съответната колегия, комисията изготвя окончателната комплексна оценка и прави предложение до съответната колегия, явявайки се вносител на предложенията за комплексна оценка на съдии, прокурори и следователи по смисъла на чл. 34 от ЗСВ. Ето защо именно на нея следва да бъде представена възможността да изрази писмено становище по възражението на атестиращия магистрат.

2. Промени в уредбата на отстраняването от длъжност на съдии, прокурори и следователи:

Предложеният нов текст на чл. 230 цели да приведе уредбата на отстраняването от длъжност на съдии, прокурори и следователи в съответствие с Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г., както и с препоръките на Венецианската комисия в този аспект, изложени в Становище № 855/2016 от 9 октомври 2017.

Съгласно посоченото решение на Конституционния съд да се лишат съответните колегии на ВСС от възможност да преценяват дали магистратът да бъде временно отстранен от длъжност или не, като са задължени да изпълнят предписаното от законодателя в чл. 230, ал. 1 от ЗСВ, е несъвместимо с принципа на независимост на съдебната власт, поради което този текст, както и част от разпоредбата на ал. 2 са обявени за противоконституционни. Според Конституционния съд уместно и конституционносъобразно е предоставянето на ВСС на възможността да извърши преценка дали специфичната защита на престижа на съдебната власт следва да се постави в действие или не във всеки конкретен случай.

В становище №855/2016 г. Венецианската комисия препоръчва при отстраняване на съдия ВСС да извършва преценка дали представените доказателства са достатъчно убедителни (без непременно да са "отвъд разумното съмнение") и дали те изискват отстраняване... (§46). По отношение на срока за отстраняване се отправя

препоръка ВСС да може да определи сравнително къс срок за разследването.

С оглед на изложеното новата редакция на чл. 230 предвижда във всички случаи да се прави преценка от съответната колегия за допускане на отстраняването от длъжност и задължително да се предостави възможност за изслушване или депозиране на писмено становище от съответния магистрат, като по този начин се въвежда елемент на състезателност. Предвижда се срокът за отстраняване в досъдебната фаза на наказателното производство да не е по-дълъг от този по чл. 234, ал. 8 от НПК, като при промяна на обстоятелствата както по време на досъдебното, така и на съдебното производство отстраненият магистрат да може да иска възстановяване на заеманата длъжност. Предвидено е специално правило за автоматично отстраняване само когато на магистрата са наложени мерки за неотклонение задържане под стража или домашен арест, като при изменение на тези мерки продължаването на отстраняването отново подлежи на преценка от страна на съответната колегия. Отстраняването от длъжност подлежи на съдебен контрол във всички хипотези, като право да обжалва има както отстраненият магистрат, така и прокуратурата.

3. Промени в разглеждането на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок (глава трета „а“).

Предложенията за промени в глава трета „а“ от ЗСВ произтичат както от дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИВСС) и на Министерството на правосъдието, така и от съдебната практика по прилагане на правната уредба, изготвена в отговор на пилотните решения на ЕСПЧ за защита на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок. Предлаганите промени в ЗСВ в тази връзка са в следните насоки:

- Изрично се предвижда, че съставите на ИВСС, които проверяват подадени заявления за обезщетение за забавено правосъдие, не изразяват становище по основателността на заявлението.

И към момента проверяващите състави на ИВСС нямат такова задължение. Добавянето на тази разпоредба е с оглед внасяне на яснота и избягване на противоречива практика в дейността на компетентните органи - ИВСС и Министерството на правосъдието.

- Въвеждат се нови основания за отхвърляне на заявленията като неоснователни, когато не е разкрит извършителят на престъплението или когато осъденият е бил обезщетен за продължителността на наказателния процес чрез изрично намалено наказание.

Регламентирането на тези основания е съобразено с практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) (решение по делата Хаджийски и Илиев срещу България, жалби № 68454/01 и 68456/01, Терзийски и др. срещу България, жалба №1509/05 и др.). Съгласно тази практика намаляването на наказанието се смята за адекватна компенсация при нарушаване на изискването за разглеждане и решаване на делото в разумен срок. Взета е предвид и практиката на ЕСПЧ по отношение на

прилагането на чл. 6 от Конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС). Съгласно чл. 6, § 1 от КЗПЧОС „всяко лице.....при наличието на каквото и да е наказателно обвинение срещу него има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок“, тоест става въпрос само за обвиняемия, съответно подсъдимия. ЕСПЧ въобще не разглежда оплаквания на пострадалия по чл. 6, § 1 от конвенцията по отношение на досъдебни производства, в които извършителят не е открит или не е повдигнато обвинение.

- Създава се законова възможност срокът за проверка на подадено заявление от страна на ИВСС да започне да тече след произнасяне на съответния компетентен съд при подадена молба за възобновяване на наказателно производство или за отмяна на влязъл в сила съдебен акт, когато това е едновременно с подаването на заявление по реда на глава трета „а“ от ЗСВ. Основанията за това произтичат от практиката на ЕСПЧ спрямо производствата по възобновяване и отмяна, които в определени случаи се приравняват на обикновената касация (виж Параскева Тодорова с/у България, №37193/07, Иванови срещу България, №14226/04, Мерджанов срещу България, №69316/01), като произнасянето на съответния съд по молбата за възобновяване/отмяна е същински окончателен акт в производството за това лице, отнесено към неговите права и по ЗСВ.

- Като част от мерките за отстраняване на причините за допуснати нарушения на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок, ЗСВ е въвел задължение за ВСС да анализира постъпилата при него информация от министъра на правосъдието и от ИВСС за констатирани нарушения и изплатени обезщетения.

С измененията на Конституцията на Република България (обн., ДВ, бр. 100 от 2015 г.), се конституираха отделните органи, чрез които Висшият съдебен съвет осъществява правомощията си: пленум, съдийска и прокурорска колегии, като на конституционно ниво се регламентираха и техните правомощия. Според разпоредбата на чл. 130а, ал. 5, т. 5 от Конституцията колегииите в съответствие със своята професионална насоченост, решават въпроси за организацията на дейността на съответната система от органи на съдебната власт.

Като последица от конституционните изменения е приет Закон за изменение и допълнение на ЗСВ (обн., ДВ, бр. 28 от 2016 г.). С разпоредбата на чл. 30, ал. 5, т. 5 от ЗСВ е предвидено, че съдийската колегия и прокурорската колегия осъществяват поотделно и в съответствие с професионалната си насоченост правомощията да решават въпроси за организацията на дейността на съответната система от органи на съдебната власт.

С цел да се отговори на точния смисъл на закона се предлага анализът на причините за констатираните от ИВСС нарушения и приемането на мерки за тяхното отстраняване да се осъществява поотделно от съответната колегия на ВСС.

4. Промени в уредбата относно конкурсите:

- В законопроекта се предвижда отпадане на изискването към кандидатите за младши магистрати за представяне на препоръки от юристи.

При явяването на писмен изпит, състоящ се в решаване на казус по съответната материя и тест по право на Европейския съюз и в областта на правата на

човека, както и на устен изпит, на който се развиват въпроси от конспекти по съответната материя и по Кодекса за етично поведение на българските магистрати, вече веднъж се оценяват професионалните и нравствени качества на кандидатите. За класираните кандидати се изготвят от Комисиите по професионална етика становища за притежаваните от тях нравствени качества. Изискването за препоръки от юристи се явява безпредметно, като самите препоръки не подлежат на оценяване от конкурсната комисия и не се вземат предвид при класирането на кандидатите, както и не се обсъждат по същество при произнасяне по допустимостта на кандидатите. Препоръките са характерни за други конкурсни процедури, при които не се съпоставят качествата на кандидатите и не се провежда изпит.

- Съгласно настоящата редакция на разпоредбата на чл. 184, ал. 4 от ЗСВ до устния изпит се допускат само участниците в конкурса за младши съдии, младши прокурори и младши следователи, получили оценка, не по-ниска от много добър „4,50“ на казуса и теста. Предвид обстоятелството, че законът борави с думата „оценка“ в единствено число, логичният извод е, че в случая се има предвид една обща оценка за представянето на кандидата при решаване на практическия казус и на теста по право на Европейския съюз и в областта на правата на човека. Това тълкуване е намерило отражение и в разпоредбата на чл. 22, ал. 1 от Наредба № 1 от 2017 г. на Висшия съдебен съвет за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт съгласно която до устен изпит се допуска кандидат, получил оценка не по-ниска от много добър „4,50“ на казуса и теста, определена като средноаритметична от оценките на казуса и теста. Предлагащата промяна почива на съображението, че законодателно се придава еднаква оценъчна тежест на представянето на кандидатите за младши магистрати по отношение на практическите им познания в съответния правен отрасъл и по отношение на правото на Европейския съюз и правата на човека. Еднакво важно е назначените младши съдии, прокурори и следователи да имат задълбочени знания както по отношение националната ни правна система и законодателство, така и в областта на правото на ЕС и правата на човека.

- Предлага се допълнение на текстовете на чл. 186, ал. 1 и чл. 186а, ал. 1 с допълнителен критерий при класирането на кандидатите - при равен резултат конкурсната комисия да класира кандидатът за младши съдия, младши прокурор или младши следовател или кандидатът за първоначално назначаване с по-висок общ успех от следването си за придобиване на висше юридическо образование по специалността „Право“. Въвеждането на допълнителен обективен критерий, който отразява представянето на кандидатите за продължителен период от време, ще способства за разрешаване на ситуации, в които кандидатите имат еднакъв общ успех от държавните изпити.

- Прецизира се текстът на чл. 186, ал. 2, което се обосновава с обстоятелството, че право да заявят желание да бъдат назначени имат само класираните на обявените свободни длъжности кандидати, както и същия брой от резервите. С новата редакция именно тези лица остават задължени да подадат декларации по чл. 19а, а не всички кандидати, както е съгласно действащия текст.

- Във връзка с преминаването на съдията на длъжност прокурор или следовател, на прокурора – на длъжност съдия или следовател, а на следователя – на

длъжност съдия или прокурор чрез конкурс за повишаване или преместване, включващ и проверка на знанията за заемане на съответната длъжност чрез писмен изпит по конспект, в проекта се предвижда въвеждането на минимален праг - оценка не по-ниска от много добър „4,50“ на писмения изпит по аналогия с чл. 184, ал. 4. Мотив за подобно разрешение е също така избягване на възможността при липса на голяма конкуренция да бъдат назначени кандидати, които не са постигнали висок резултат.

- Изрично се определя началният момент, от който започва да тече 9-месечният срок за назначаване на следващия по ред кандидат в конкурса за повишаване или за преместване. По този начин се създава яснота, предвидимост и възможност за правилно и законосъобразно планиране на последващите конкурсни процедури. По този начин ще бъде обезпечено нормалното функциониране на органите на съдебната власт, доколкото ще бъдат своевременно попълнени при спазване на изрични и конкретни правила освободените в съответния орган на съдебната власт длъжности. Въвеждането на ясно регламентирани граници, в които протича 9-месечният срок по чл. 193, ал. 6 от ЗСВ, създава предпоставки за целесъобразност, прозрачност и последователност при осъществяване на кадровата политика на съдебната власт.

5. Промени в дейността по извършването на проверки на имуществените декларации на съдии, прокурори и следователи, за почтеност и конфликт на интереси, както и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите (глава девета, раздел I „а“ и раздел I „б“).

- Предложенията за промени в глава девета, раздел I „а“ от ЗСВ „Проверка на имуществените декларации на съдиите, прокурорите и следователите“ също са резултат от някои практически проблеми, възникнали при прилагането на производството по проверка на имуществените декларации. Целта е преди всичко подобряване и прецизиране на правната уредба:

- Изрично се определя кога подлежат на деклариране средствата при предсрочно погасяване на кредити – обявява се всяко пълно предсрочно погасяване, а частичното се декларира при размер на погасените средства над 10 000 лв. Целта е да не се задължават съдиите, прокурорите и следователите при всяка вноска по кредит да подават декларация за промяна в декларираните обстоятелства, а само когато внесена сума е в размер над 10 000 лв.;

- Подробно се регламентира какво следва да декларира магистратите относно имуществото си и към коя дата във всяка отделна декларация, предвидена в закона – встъпителна, ежегодна, финална и подаваната една година след финалната. Промяната цели да запълни празнотите в досега действащия ЗСВ относно това към кой момент следва да бъде посочено притежаваното имущество, както и дали на деклариране подлежи цялото притежавано имущество или само настъпилата промяна в него.

- В ЗСВ е предвидено ИВСС да публикува на своята интернет страница

списък на съдии, прокурори и следователи, които не са подали декларация в предвидения срок. В същото време обаче, след като съответният магистрат подаде декларация или бъде санкциониран с глоба за закъснение, е ненужно името му да продължава да е достъпно в интернет. Ето защо се предлага списъкът да бъде премахван от страницата на ИВСС в края на годината, за която се отнася, защото вече е изпълнил своето предназначение.

Също така е предвидено и публикуване на списък на магистратите, за които е установено несъответствие между декларираното от тях и установените от ИВСС факти, но в предоставения 14-дневен срок несъответствието не е отстранено. С проекта се предлага този списък също да бъде премахван от страницата на ИВСС в края на годината, за която се отнася.

➤ Според действащата редакция на ЗСВ (чл. 175б, ал. 1, т. 4) магистратите следва да декларират осигуряването в пенсионни фондове по допълнително доброволно осигуряване, а ИВСС има право да иска разкриване на данъчна и осигурителна информация по чл. 175д, ал. 6 от ЗСВ. В кръга на тази информация обаче не попада информацията за средства в пенсионни фондове по допълнително доброволно осигуряване. Тези фондове се учредяват и управляват от пенсионноосигурителни дружества, лицензирани по Кодекса за социално осигуряване (КСО) и учредени съобразно Търговския закон. Дружествата прилагат чл. 123з³ от КСО, според който не могат да предоставят на трети лица (в т.ч. и на други държавни органи) информацията, с която разполагат за осигурените лица, пенсионерите, техните наследници и осигурителите, с изключение на случаите, предвидени в закон. В случая в специалния закон - ЗСВ, се предвижда ИВСС да може да иска предоставянето и на тази информация.

➤ Прецизира се възможността ИВСС да не отправя искане за разкриване на банкова тайна до съда, когато е налице съгласие за това от съответния магистрат, като изрично в закона е предвидена формата за действителност на това съгласие. За да не се задължават съдиите, прокурорите и следователите да заверяват нотариално съгласието си, каквато практика има сега в някои кредитни институции, ще е достатъчно предоставянето на обикновена писмена декларация в тази връзка без нотариална заверка на подписа.

➤ Както беше посочено ИВСС приключва проверката на декларациите за имущество и интереси с изготвяне на доклад за съответствие или несъответствие, като във втория случай уведомява съответния магистрат и му дава 14-дневен срок за отстраняване на несъответствието чрез подаване на нова декларация. При изпращане на уведомлението обаче възникват някои затруднения – в определени случаи уведомлението не са били връчени предимно поради обективни причини. Това обосновава необходимост от прецизиране на законовата уредба, като се предостави и по-голяма защита на интересите на магистратите чрез възможността да отстранят допуснати непълноти с нова декларация. Уведомлението за несъответствие ще се изпраща на посочения от лицето адрес, в това число електронен адрес, а ако не е намерено - по месторабота. Когато не може да бъде връчено, уведомяването ще се извършва чрез поставяне на съобщение на интернет страницата на ИВСС за срок, не

по-кратък от 7 дни, след изтичането на който уведомлението се смята за връчено.

➤ Прецизира се уредбата за извършване на допълнителни проверки на имуществените декларации на магистратите:

- при атестиране на съдия, прокурор или следовател за придобиване на несменяемост;

- когато в сигнал, подаден за извършване на проверка за почтеност и конфликт на интереси на съдии, прокурори и следователи, както и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите, се съдържат и данни за несъответствие между имотното състояние на съдия, прокурор или следовател и имуществената му декларация, надхвърлящо 5 000 лв. В тези случаи допълнителната проверка се извършва едновременно с проверката на сигнала.

- И в раздел I „б“ на глава девета от ЗСВ „Проверки за почтеност и конфликт на интереси и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и проверки, свързани с нарушаване независимостта на съдиите, прокурорите и следователите“ практиката очертава необходимост от промени на някои разпоредби:

➤ Понастоящем законът изисква наличието на сигнал с данни за частен интерес на съдия, прокурор или следовател при изпълнение на неговите конкретни служебни функции или за действия, които противоречат на принципите за почтеност, накърняват престижа на съдебната власт или са свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите или следователите, който да постави началото на проверка по този раздел. Със законопроекта за изменение и допълнение на ЗСВ се предвижда възможност за две фази при разглеждане на сигнала, първата от които е предварително проучване, а втората – същинската проверка. Във фазата на предварителното проучване, което следва да приключи до един месец, ще могат да се осъществят действията по отстраняване на недостатъците, както и да се провери има ли основания за недопустимост на сигнала. Регламентират се правата на ИВСС да иска разкриване на банкова и застрахователна тайна, за събиране на информация от държавни органи и институции, което ще може да се осъществява още по време на предварителното проучване.

➤ Съществена е промяната, която се предлага относно реда за извършване на проверката за интегритет и уреждане на нейното съдържание. Предвижда се, че проверката ще се извършва в двумесечен срок след приключване на предварителното проучване. Дава се право на главния инспектор да удължи срока на проверката еднократно с до два месеца, тъй като практиката съобразно сегашната възможност за удължаване с един месец показва, че често такова удължаване е недостатъчно. По-подробно се урежда и съдържанието на информацията, която може да бъде изисквана.

6. Промени, свързани със статута на главния инспектор и инспекторите от ИВСС:

В чл. 53, ал. 2 е предвидено, че стажът като главен инспектор или инспектор се зачита за стаж като съдия, прокурор или следовател, но въпреки че

законът поставя задължение за зачитане на този стаж, главният инспектор или инспекторите са възпрепятствани при освобождаването им като такива да упражнят правото на еднократно парично обезщетение, когато не са направили това преди заемане на тази длъжност, без да се възстановят в съдебната система. Има случаи, когато съответен инспектор не е упражнил правото си на обезщетение, но е навършил пределната възраст от 65 години по време на мандата си и не може да бъде възстановен в съдебната система, или по различни причини не желае да бъде възстановен. При сегашната уредба в ЗСВ липсва възможност в такива случаи съответният инспектор да упражни правото на еднократно обезщетение, поради което се предлага и съответната промяна в разделите относно правния статут на инспекторите.

7. Промени в дисциплинарните производства

През изминалите две години, след последните изменения и допълнения в глава шестнадесета, раздел I, уреждащ дисциплинарната отговорност на съдиите, прокурорите и следователите, на административните ръководители на съда, прокуратурата и следствието, на техните заместници и на членовете на Висшия съдебен съвет, в практиката възникнаха редици въпроси, на които може да се отговори единствено чрез усъвършенстване на законовата регламентация на материята.

Целта на предложените промени е да се осигури по най-целесъобразния начин съчетаването на двете основни за магистратите и членовете на ВСС правни положения – независимост и контрол върху дейността им.

- С предвидените изменения и допълнения се внася яснота относно критериите за определяне на дисциплинарните наказания. Предвидено е, че при определяне на вида и размера на дисциплинарното наказание за извършено нарушение по чл. 307, ал. 3, т. 1 и 2 (системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони, съответно действие или бездействие, което неоправдано забавя производството) се вземат предвид и индивидуалната натовареност на привлечения към дисциплинарна отговорност съдия, прокурор или следовател, както и натовареността на органа на съдебната власт, в който е извършено нарушението.

- Прецизирани са разпоредбите относно давностните срокове за образуване на дисциплинарното производство, както и сроковете за разглеждане и произнасяне на съответните органи в рамките на дисциплинарното производство. Изрично е предвидено, че при изтичане на съответните давностни срокове дисциплинарно производство не се образува, а образуваното се прекратява. Дисциплинарно производство не се образува, а образуваното се прекратява и когато се прекрати правоотношението с дисциплинарно отговорното лице.

- Въвежда се правилото, че когато в предложението за налагане на дисциплинарно наказание не се съдържа изложение в какво се състои дисциплинарното нарушение, съответно кои обстоятелства водят до определяне на дисциплинарно наказание, съответната колегия на Висшия съдебен съвет не образува, съответно не продължава дисциплинарното производство, като на вносителя на предложението се съобщава да отстрани в едноседмичен срок допуснатите

нередовности.

- Прецизирани са разпоредбите в хипотезата, в която административният ръководител прави предложение за налагане на по-тежко наказание от съответната колегия или колегията прецени, че има основание за това. Предвидено е, че съответната колегия продължава дисциплинарното производство, като в тези случаи се счита, че производството е образувано със заповедта на административния ръководител.

Предложената законова регламентация показва, че се касае за провеждане на единно дисциплинарно производство, независимо с акт на кой от органите по чл. 311 от ЗСВ е започнало, поради което в хипотезата на изпращане на преписката от административния ръководител на съответната колегия на ВСС за налагане на наказание по чл. 308, ал. 1, т. 2 - 6 от ЗСВ сроковете по чл. 310, ал. 1 от ЗСВ не започват да текат отново. Същите се преценяват към момента на образуване на дисциплинарното производство.

- Подробно е уреден режимът на издаване и обжалване на заповедите, с които административният ръководител обръща внимание на съдиите, прокурорите и следователите за допуснатите от тях нарушения по образуването и движението на делата или по организацията на работата им, като е съобразен с практиката на Върховния административен съд относно административно-санкционния характер на това производство, който изисква на съответния магистрат да бъде осигурена възможност да организира защитата си в производството по издаване на акта, както и правото да обжалва издадения акт (Решение № 4376 от 25.03.2019 г. на ВАС по адм. д. № 14013/2018 г., VI о; Решение № 14029 от 15.11.2018 г. на ВАС по адм. д. № 5473/2018 г., VI о; Решение № 6932 от 22.05.2014 г. на ВАС по адм. д. № 2585/2014 г., VI о; Решение № 1119 от 23.01.2012 г. на ВАС по адм. д. № 11596/2011 г., VII о; Решение № 3736 от 18.03.2014 г. на ВАС по адм. д. № 429/2014 г., VI о и др.).

Вариант за действие 3 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:

Не е възможно предприемането само на организационни и други мерки. Необходимо е уреждането на проблема с нормативен акт.

5. Негативни въздействия: *Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.*

Разгледаните варианти на въздействие са представени общо за заинтересованите страни.

Вариант за действие 1 „Без действие“:

При този вариант няма да:

- бъде постигната бързина при осъществяването на атестационните процедури;
- бъде приведена уредбата на отстраняването от длъжност на съдии, прокурори и

следователи в съответствие с Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г., както и с препоръките на Венецианската комисия в този аспект, изложени в Становище № 855/2016 от 9 октомври 2017;

- бъде съобразено производството по разглеждане на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок с практиката на Европейския съд по правата на човека;
- бъдат решени практическите проблеми, възникнали при прилагане на уредбата относно конкурсите и дисциплинарните производства; както и на уредбата, свързана с производството по проверки на имуществените декларации на съдии, прокурори и следователи, за почтеност и конфликт на интереси, както и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите чрез усъвършенстване на законовата регламентация на материята.

Вариант за действие 2 „Приемане на предложени проект на акт“:
Не се предвиждат негативни въздействия.

Вариант за действие 3 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:

Не е възможно предприемането само на организационни мерки. Необходимо е уреждането на проблема с нормативен акт. За този вариант са присъщи всички негативни въздействия на Вариант 1.

6. Положителни въздействия: *Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.*

Разгледаните варианти на въздействие са представени общо за заинтересованите страни.

Вариант за действие 1 „Без действие“:

При неприемане на проекта на ЗИД на ЗСВ положителни въздействия върху пряко и косвено заинтересованите страни не се очакват.

Вариант за действие 2 „Приемане на предложени проект на акт“:

При този вариант ще бъде създадена нормативна уредба, с която:

- ще бъде постигната бързина при осъществяването на атестационните процедури;
- ще бъде приведена уредбата на отстраняването от длъжност на съдии, прокурори и следователи в съответствие с Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г., както и с препоръките на Венецианската комисия в този аспект, изложени в Становище № 855/2016 от 9 октомври 2017;
- ще бъде съобразено производството по разглеждането на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок с

практиката на Европейския съд по правата на човека;

- ще бъдат решени практическите проблеми, възникнали при прилагане на уредбата относно конкурсите и дисциплинарните производства; както и на уредбата, свързана с производството по проверки на имуществените декларации на съдии, прокурори и следователи, за почтеност и конфликт на интереси, както и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите чрез усъвършенстване на законовата регламентация на материята.

Вариант за действие 3 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:

При неприемане на проекта на ЗИД на ЗСВ положителни въздействия върху пряко и косвено заинтересованите страни не се очакват.

7. Потенциални рискове: *Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.*

Не се предвиждат рискове от приемане на предложения акт.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

☐ Ще се повиши

☐ Ще се намали

☒ Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не

9. Създават ли се нови регистри?

Не

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

☐ Актът засяга пряко МСП

☐ Актът не засяга МСП

☒ Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

☐ Да

☒ Не

12. Обществени консултации: *Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.*

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт заедно с мотивите ще бъдат публикувани на страницата на Министерството на правосъдието в интернет и на Портала за обществени консултации.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

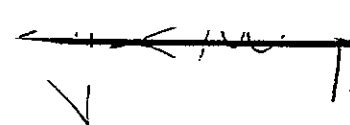
☐ Да

☒ Не

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Любомир Талев, директор на дирекция „Съвет по законодателство“

Дата: 1

Подпис:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

№ 04.04-58

24.07 2019 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО
Регистрационен индекс и дата
<u>03-00-214/19</u> 24-07-2019

Наименование на документа	№
1. За издаване	
2. За изменение	
3. За отмяна	
4. За отмяна на решение	
Дата: 24.07.2019 г.	3
Обществен секретар	

ДО
Г-н **СТОЯН СТОЯНОВ**
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА
ПРАВОСЪДИЕТО

На Ваш Изх. № 03-00-2014/17.07.2019 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СТОЯНОВ,

Приложено Ви изпращам становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ относно съгласуването на частична предварителна оценка на въздействието на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт.

Съгласуването се извършва на основание чл. 30б от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Приложение: становище на дирекция „Модернизация на администрацията“

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

/ВЕСЕЛИН ДАКОВ/

Становище на администрацията на Министерския съвет

Съгласуването се извършва на основание чл. 21, ал. 5 от Закона за нормативните актове

Проект на акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт	Вид оценка:	Частична
	Становище по ред:	Единствено съгласуване
	Дата:	22.07.2019
	В отговор на №:	03-00-214/17.07.2019 г.
	Институция:	Министерство на правосъдието
Диспозитив:	Съгласува без препоръки	
Основание:	Чл. 30б, ал.3, т. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация	

* Съгласно чл. 17 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, изводите и относимата информация от извършената частична предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

** При съгласуването по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация се съпоставят кръга от въпроси проблеми и решения, разгледани в оценката на въздействието и кръга от въпроси, засегнати обхвата на нормативната намеса в проекта на акт.

**** На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с оценката на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

**ЗА ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА“**

/АЛЕКО ДЖИЛДОВ/
(съгласно заповед № Н-1032/04.07.2019 г.)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 04-00-23/19/ 10 -09- 2019
/моля цитирайте при отговор/

СПРАВКА

ОТНОСНО:

Съответствието на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа („Конвенцията“) и с практиката на Европейския съд по правата на човека („ЕСПЧ“), съгласно чл. 28, ал. 3 от ЗНА

Във връзка с проект на Закон изменение и допълнение на Закона за съдебната власт ("ЗИД на ЗСВ") и на основание чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ изразява становище, че **предложеният законопроект като цяло не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на Конвенцията и практиката на ЕСПЧ.**

По отношение на предложените два варианта, съответно за изменение и отмяна на чл. 230, следва да се има предвид следното:

1. Вариант първи, предвиждащ изменение на чл. 230 в изпълнение на Решение № 2/2019 на Конституционния съд (обн., ДВ, бр. 19 от 2019 г.), не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на Конвенцията и практиката на ЕСПЧ¹.

¹ *De lege ferenda*, с оглед изпълнението на решението по делото *Колеви срещу България*, жалба № 1108/02, решение от 05 ноември 2009 г., наред с останалите законодателни мерки, които следва да бъдат предприети, е необходимо да бъде изработен и механизъм за отстраняване от длъжност на самия Главен прокурор, тъй като в редакцията на чл. 230 в ЗИД на ЗСВ искане за отстраняване може да направи единствено той. Аргумент в това отношение е § 204 от решението, който гласи: "204. Наистина, до септември 2003 г. в България е било юридически невъзможно да бъде повдигнато наказателно обвинение срещу Главния прокурор без негово съгласие. Като резултат, не е било възможно той да бъде отстранен от поста му против неговата воля, дори ако е извършил най-сериозното престъпление, тъй като неговото осъждане е предпоставка за прекратяване на мандата му съгласно Конституцията, в сила към тогавашния момент (...). Освен това, не е било възможно Главният прокурор да бъде временно отстранен от длъжност, тъй като това би могло да стане само, ако срещу него са били повдигнати обвинения (...). При тези обстоятелства, в първоначалния период на разследването на убийството на г-н Колев, е било юридически невъзможно да бъде разследвано каквото и да било подозрение за участие на Главния прокурор."

2. Вариант втори, предвиждащ отмяна на чл. 230, може да повдигне въпрос по чл. 2 и чл. 3 от Конвенцията в техния процесуален аспект, а именно - позитивното задължение на държавата да осигури ефективно, независимо и безпристрастно разследване при случаи на смърт или малтретиране. Това задължение е закрепено в пространната практика на Съда в Страсбург (вж. *Güleç v. Turkey* §§ 81-82; *Öğür v. Turkey*, [GC] № 21954/93). В решението по *Hugh Jordan v. the United Kingdom* № 24746/94, § 106 изрично се отбелязва, че за да бъде едно разследване (в случая на убийство, при което заподозрените са държавни служители) ефективно, е необходимо отговорните за провеждането на разследването лица да са независими от тези, замесени в събитията. Това означава не само липса на йерархична или институционална връзка, но и практическа независимост (вж. напр. *Ergi v. Turkey* §§ 83-84). Същата констатация е направена и в осъдителните решения срещу България по делата *Великова*² (§ 80-84) и *Начова и др.*³ (§112). Нещо повече, в § 142 от решението по делото *Колеви срещу България*, ЕСПЧ изрично е посочил, че в много държави отстраняването на прокурора от длъжност представлява, наред с други мерки, ефективна гаранция за независимостта на органите по разследването, когато това разследване засяга висшестоящи прокурори и респ. други магистрати.

Съгласно чл. 69 от Наказателно-процесуалния кодекс ("НПК") отстраняването от длъжност на обвиняемия може да бъде поискано само при наличието на две кумулативни предпоставки: престъплението да е извършено във връзка с работата му и да има достатъчно основания да се счита, че служебното му положение ще създаде пречки за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото.

Според редакцията на чл. 230 във вариант първи от ЗИД на ЗСВ, магистрат може да бъде отстранен от длъжност, ако е привлечен като обвиняем за всякакво умишлено престъпление от общ характер, независимо дали то е свързано с работата му. При евентуална отмяна на чл. 230 ще се преклудира възможността за отстраняване от длъжност извън хипотезата на чл. 69 от НПК, дори ако става въпрос за тежко умишлено престъпление срещу личността. С оглед спецификата на работата на магистратите, както на прокурори и следователи, така и на съдии, дори извършеното от тях престъпление да не е по служба, могат да възникнат или да бъдат създадени редица пречки за провеждането на обективно и безпристрастно разследване. Следователно могат да възникнат въпроси, които да ангажират отговорността на държавата по Конвенцията.

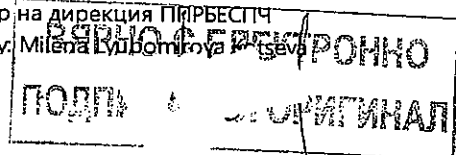
10.9.2019 г.

X

Милена Коцева

Директор на дирекция ППРБЕСПЧ

Signed by: Милена Коцева

² Жалба № 41488/98

³ Жалба № 43577/98

**СПРАВКА ПО ЧЛ. 26, АЛ. 5 ОТ ЗАКОНА ЗА НОРМАТИВНИТЕ АКТОВЕ
ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА СТАНОВИЩАТА, ПОЛУЧЕНИ ПРИ ОБЩЕСТВЕНИТЕ
КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ**

**НЕ СА ПОЛУЧЕНИ СТАНОВИЩА В РАМКИТЕ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ
КОНСУЛТАЦИИ ПО ЧЛ. 26, АЛ. 5 ОТ ЗАКОНА ЗА НОРМАТИВНИТЕ
АКТОВЕ ПО ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ**

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

РЕШЕНИЕ № 554

от 20 септември 2019 година

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Одобрява проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт.
2. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1.
3. Министърът на правосъдието да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

ЗА ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Красимир Божанов

Вярно,

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
"ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ":

/Апостол

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	902-01-49
Дата	20 / 09 / 2019 г.

11.54
JMS

№...02.01-...112.....

20. септември. 2019 г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България изпращам Ви одобрения с Решение №....554..... на Министерския съвет от 2019 г. проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт.

Приложения:

1. Мотиви към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт.
2. Частична предварителна оценка на въздействието.
3. Справка от Министерството на правосъдието за съответствие с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.
4. Справка за постъпилите предложения от обществените консултации.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко/Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ
НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 950-01-236/20.09. 2019 г.

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 77, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям Законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, № 902-01-49, внесен от Министерски съвет на 20.09.2019 г., на следните постоянни комисии:

Водеща комисия:

- Комисия по правни въпроси

**ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

Емил Христов